

DARBININKAS

XLIX NR. 49 SECOND-CLASS Postage paid at Brooklyn, N. Y. TREČIADIENIS - WEDNESDAY, LIEPA - JULY 15, 1964 910 WILLOUGHBY AVE., BROOKLYN 21, N. Y. 10 CENTŲ

Ar Washingtonas pasiryžęs — kaip mes?

Maskva jaudinasi kasmet dėl Pavergtų Tautų Savaitės, nors Kennedy ir Johnsonas neminėjo nė Maskvos vardo

Pernai prieš pat Pavergtų Tautų Savaitės paskelbimą Maskvoje buvo sudarytas komitetas ryšiams su tautiečiais užsieniuose. Siemet su Pavergtų Tautų Savaitės metu sutapo Chruščiovo skelbimas apie gyvenimo standartų žadimą pakėlimą Sovietuose. Bent tuo nukreipiamos akys nuo pavergimo. Maskvos nerimą jautrumą dėl Pavergtų Tautų Savaitės išdavė ir Maskvos radijo atsiliepimas. Kam Amerika apie tai kalba — kalba apie pavergtas tautas, kada siekiama bendradarbiavimo.

Vienas: Gerai, kumščiom nesidaužykim ir nesispardykim; šnekėkimės, derėkimės gražiau; tik nenorėk, kad aš tau padėčiau plėšikauti; kad tavo plėšikavimą slėpčiau, pats tylėčiau ir kitiem liepčiau tylėti.

Antras: Tai ne plėšikavimas, o tik prieglaudos davimas, pamestinukų globa... Ir jeigu tu apie tai netylėsi, tai tu nori taikos; tai koks gali būti bendradarbiavimas, jei tu nesi pasiryžęs daryti taip, kaip aš pasiryžęs...

Skaitytos: Taip, Amerika neatrodo daranti ar pasiryžęs daryti kaip Maskva. Ji nieko neapipilė, jokių kolonijų neturi. Turėjo Filipinus, ir tiems davė nepriklausomybę. Ir atėčiai Amerika nėra pasiryžęs plėšikauti kaip Maskva... Koks gali būti bendradarbiavimas su plėšiku? Apaštalaui, kad jis atsisakytų nuo plėšimo? Kad imtųsi doro gyvenimo? Taip, nuo to laiko, kai atsirado tikinčių, kad evoliucijos keliu laipsniškai vilkas suliberalės, bus paverstas naminiu vilku, o paskiau ir avinėliu, Amerikos politika ėmė klimpti...

Tas Maskvos aiškinimas rodo susitikus skirtingo galvoji mo žmones ir tariantis: **Abėji:** Taip, siekiam bendro tikslo — taikos, koegzistencijos, gal ir bendradarbiavimo.

ŽODIS IR NUO CHRUSČIOVO

Prezidentas Johnsonas birželio 18 paskelbė Pavergtų Tautų Savaitę. Jau birželio 30 žirkles atsiliepė Maskvoje. Maskvos radijas anglų kalba aiškino:

"Pavergtų Tautų Savaitė įsteigta šaltojo karo viršūnės metu. Washingtone psichologinio karo ekspertai manė, kad tai būsimi gera priemonė išmokyti visuomenei neapkęsti Sovietų Sąjungos, ir Kongresas tai pavertė įstatymu".

Maskva tą savaitę vertina: "Sovietų liaudžiai sunku suprasti... kaip gali kas nors manyti, kad tokios antisovietinės kalbos gali remti susipratimą ir bendradarbiavimą tarp dviejų tautų? Washingtonas mėgsta kalbėti apie politinį realizmą, diktuojantį susipratimą ir bendradarbiavimą. Sako, kad tai yra abiejų kraštų ir pasaulio taikos interesas, ir žino, kad Sovietų vyriausybė yra pasiryžusi viską daryti, ką tik gali, kas stiprintų taikingą koeg-

zistenciją ir bendradarbiavimą. Bet ar mes galime pripažinti, kad Washingtonas yra pasiryžęs tą patį daryti, jei varomos tokios antisovietinės kalbos? Pavergtų tautų pretenzija yra viena iš šaltojo karo dogmų, kuri klampina gilyn J. Valstybių politiką".

Prikalbėjo dar apie Goldwaterį, Eisenhowerį, senatorius, kurie mulkina Amerikos liaudį, apie negrus Amerikoje, apie Amerikos pavergtą Pietų Vietnamo tautą.

NIKITA: duosim pensijas, kelsim algas

Chruščiovas liepos 13 aukščiausiame soviete kalbėjo tik keturias valandas ir pranešė, kad nuo kitų metų numatyta įvesti senatvės pensijas 30 mil. kolchozininkų; būsiančios pakeltos algos 18 mil. tarnautojų, tarp jų gydytojams, mokytojams, įstaigų tarnautojams iki 15 - 40 proc. Valdžia sudarysianti taip pat grūdų atsargas penkeriem metams. Žadėjo laimėti ūkines lenktynes su Amerika. Tik jau nesakė kada.

Dėl pensijų — kolchozininkas 65 metų ir kolchozininkė 60 metų gaus pensiją mėnesiui apie 17.95 rb.;

Algos — gydytojas su 5 metų praktika dabar gauna 80 rb., pakėlus gaus 111 rb.; su 20

metų praktika gauna 167 rb., pakėlus gaus 190 rb. Darbininko minimum atlyginimas iš 44 rb. bus pakeltas iki 50 rb. mėnesiui (1 rublis lygus 1.11 dol.).

... ir kėdes sukeisim

Sovietuose numatomi pasikeitimai valdžioje. Aukščiausio sovietu prezidento pirmininkas (prezidentas) Leonid Brežnevas būsias pakeistas Anastas Mikojanu, dabartiniu min. pirm. pavaduotoju. Brežnevas būsias labiau įtrauktas į partijos sekretoriaus pareigas. Manoma, kad Chruščiovas ilgai nui jam perduos savo vietą. Gromyko, dabartinis užsienių reikalų ministras, būsias paskirtas min. pirmininko pavaduotoju, o jo vietoj ateis Chruščiovo žentas Adžubejus.

Respublikonų konvencija

Jau bus darba baigusi, kai skaitytos pasiekė šis laikraštis. Tad šios dramatiškos konvencijos vertinimą paliekam kitam numerui. Ligšiolinė eiga parodė, kad sen. Goldwateris kontroliuoja tvirtai konvenciją, jos priimtą platformą. Tariamų liberalų pastangos spirts prieš Goldwaterį virto isterika, kuri sukompromitavo gub. Scrantoną.

Johnsono kandidatų į viceprezidentus minimas dabar senato daugumos vadas Mike Mansfield, katalikas, laikomas nuosaikiu liberalu, Kongrese nuo 1943.

Mississippi upėje rado dviejų lavonų dalis. Tik manoma, kad tai gali būti prieš tris savaites dingę rasinės lygybės kovotojai. Ieškoma upėje ir daugiau. Viso pasigendama 11 negrų.

Ar tikrai pakitę vėjai rytų bei vidurio Europoje?

Nusikaltimai tarpsta tamsoje ir tyloje. Štai dėl ko svarbu, kad visų tikėjimų amerikiečiai pasuktų švyturius į pavergtas tautas, — kalbėjo prel. J. Balkūnas

ta kaip nereikšmingi prieš metodingą beatodairinę antireliginę veiklą. Nekalbant apie arkivyskupą Beraną ir kardinolą Mindszentį daugelis vyskupų negalėjo dalyvauti Bažnyčios susirinkime.

Komunistiniai režimai šiandien, žinodami pasaulio opinijos svorį, subtilesnių represijos priemonių imasi mieliau negu Stalino dienų atviras teror...

"Laisvoji Lietuva turėjo 9 vyskupus, du tūkstančius kunigų, daugel vienuolynų, labdaros įstaigų, laikraščių, magazinių, kitų ūvasiinių bei kultūrinių įstaigų. Kokia dabar padėtis? Du vyskupai namų arešte ir tik vienas pareigose savo vyskupijoje. Apie aštuoni šimtai kunigų, bet tik pusei jų leista patarnauti žmonėm; 500 bažnyčių neuždarytos, bet ne visose gali būti pamaldos. Visa dvasinė veikla apribota pasili-

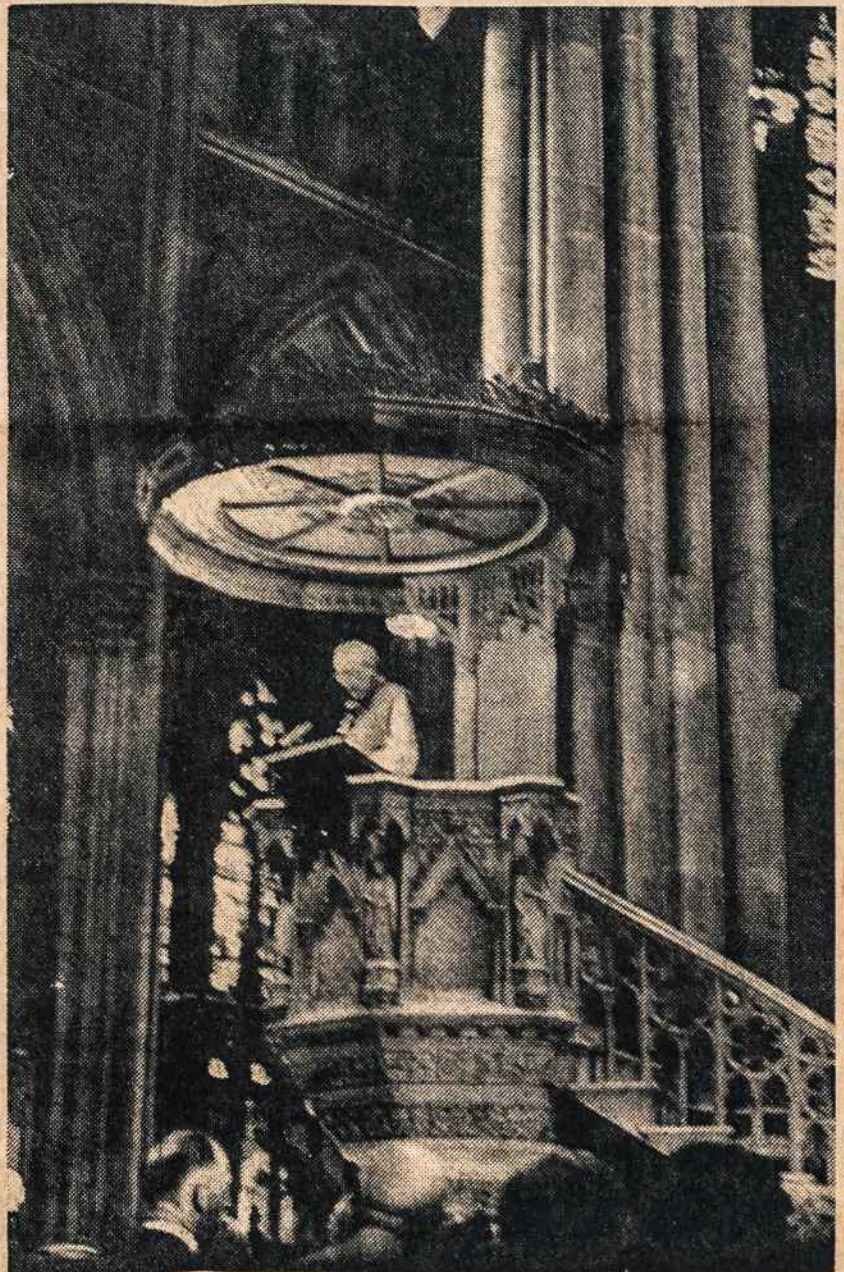
ksijų neuždarytų bažnyčių sienom. Jokios katalikų spaudos; neleidžiamos nei knygos. Visas labdaros ar kultūrinis gyvenimas nuslopintas; taip pat mokyklos, vienuolynai ar kitos institucijos uždarytos. Ar tai sąžinės laisvė?

"Nusikaltimai prieš religiją tarpsta tamsoje ir tyloje. Štai dėl ko labai svarbu, kad visų tikėjimų amerikiečiai pasuktų švyturius į pavergtas tautas, viešai pareikšdami savo susirūpinimą pavergtų tautų priešpauda. Šių metų Pavergtų tautų Savaitę mus įgalins parodyti laisvės siekiančiom rytų bei vidurio Europos tautom, kad jos nėra užmirštos..."

"Laisvosios tautos visur turi suprasti, kad jos negali būti saugios, kol pasauly yra jėgos, kurios yra pakankamai galingos ir pakankamai beatodairiškos kitų valstybių ir kitų tautų teisėm bei laisvėm atimti.

Antireliginė politika vykdoma komunistinių vyriausybių, yra atviras smurtas prieš Visuotinės Zmogaus teisių deklaracijos nuostatus ir prieš Jungtinių Tautų organizacijos chartą."

Pavergtų Tautų vėliavų nuleidimo iki pusės stiebo išklmės buvo pradėtos sugrojant Amerikos ir 10 pavergtų tautų himnus (prie 9 pavergtų tautų, kurios sudaro Pavergtų Tautų seimą prisidėjo išklmėse ir Ukraina). Kalbas pasakė Samuel S. Stratton, N. Y. kongresmanas

SV. PATRIKO KATEDROJE. Sakykloje prel. J. Balkūnas. Nuotr. V. Maželio

LODGE PASITRAUKĖ IŠ DVEJOPŲ MASTŲ MOKYKLOS

Henry Cabot Lodge Jr. iš Vietnamo grįžo. Po savo veiklos ten jis atrodo virtęs kontraversine figūra. Budistai juo buvo patenkinti, Vietnamo katalikams jis paliko kartų atsiminimą. Tėvas Patriok O'Connor (The Tablet) aprašė, kaip Lodge buvo išleistas iš Saigono. Aerodrome dominavo budistai.

Budistų studentas, pasiskelbęs "tautos atstovu", kalbėjo, kaip budistai buvę skriaudžiami ir persekiojami Ngo dinh Diem režimo; kaip Lodge atvykimas sustiprino jų kovą prieš Diem "tiraniją"; kaip budistai jam už tai padėkoję tuojau po lapkričio 1 perversmo, kai Lodge atsilankė jų pagodoje. Kalbėtojas reišė viltį, kad ir jo įpėdiniai juo paseks.

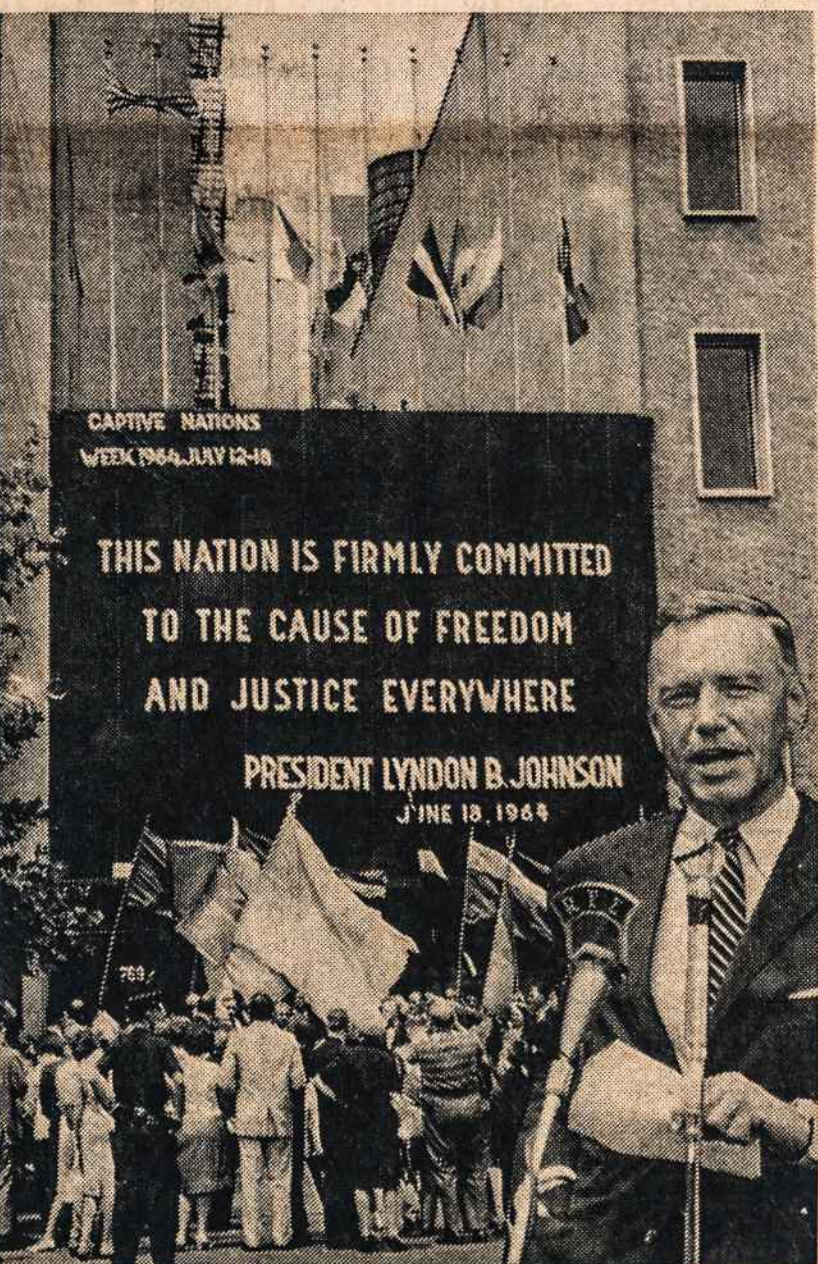
O'Connor sako, kad Lodge padarė klaidą, nepareikšdamas, kad jis atsisveikina visų tikėjimų vietnamiečių. Tarp svečių čia buvo ir bonza, kuriam

Amerikos atstovybė buvo suteikusi azylį ir jo neišdavė prezidento Diem vyriausybei. Tai kaip tik priminė, kad ta pati atstovybė pažadėjo azylį prezidento broliui ir paskui jį perdavė sukilėlių kariuomenei, kuri jį sušaudė.

Tai dvigubas mastas.

Apie Vietnamą ir dvigubą mastą kalbėjo ir sen. Thomas J. Dodd senate. Prijungė čia ir Cabot Lodge rolę nauju dvigubo masto atveju. Esą valstybės departamentas greičiausiai pagal Cabot Lodge rekomendaciją atsisakė duoti vizą Mrs. Nhu, nužudyto Diem brolio žmonai.

"Vardan laisvo žodžio — kalbėjo senatorius — departamentas leido, kad į šį kraštą atvyktų ir pareikštų savo pažiūras Amerikos spaudai, televizijai, radijo klausytojams sukilėliai prieš Nato sąjungininkus. Buvo priimti netgi prokomunistai".

PRIE VELIAVŲ. Kalba kongresmanas Strattonas. Nuotr. P. Ažuolo

Tarpininkas tarp Amerikos ir kinų?

Pakistano prezidentas buvo prezidento Johnsono laišku prašytas tarpininkauti ir paveikti kom. Kiniją, kad atsisakytų nuo agresyvių planų Laose. Ką atsakė Kinija, Pakistano prezidentas nepaskelbė. Tačiau įspėjo, kad Amerikos didesnis įsitraukimas į Azijos likimą nesiribosias tik karu dėl Vietnamo, kaip buvo Korejos kare.

Amerikos šaltiniai pastebi, kad Kinijos komunistai vis labiau įsijungia į komunistinių partizanų karą Vietname. Amerika atsiduria prieš apsisprendimą — imtis griežtesnių priemonių.

Amerikos kariuomenės papildomai pasiūsta 300 į Vietnamą. Viso yra 16,000.

Vietname tebeina alinimo karas. Komunistai rodo vis daugiau iniciatyvos kovai. Liepos 13 nušovė 3 amerikiečius ir 16 vietnamiečių. Per visą savaitę vietnamiečių žuvo 192, komunistų 384. Komunistai paėmė 570 ginklų — vienam batalionui apginkluoti. Amerika vis tebesvarsto galimybę imtis akcijos pačiame šiaurės Vietname, — pareišė apsaugos sekretorėjas Bundy.

Pavergtų Tautų Savaitės išklmėse liepos 12 šv. Patriko katedroje pamokslą sakė prel. J. Balkūnas. Katedros kunigo tiksliai pristatytas pilnutėlei katedrai, prel. J. Balkūnas taikliai atsiliepė į vieną mūsų dienų plačiai sklaidžiamą mitą, kad esą Sovietuose ir kituose komunistiniuose režimuose atsiradę dideli pakeitimai — daugiau laisvių. Dieviškosios Apvaizdos ir tautų raidos fone kalbėtojas paryškino vieną asmens laisvių sritį — religines laisves.

"Spaudos pranešimai dabar dažnai kalba apie 'pakitusius vėjus' rytų bei vidurio Europoje. Tačiau net paviršutiniško žvilgsnio į religijos padėtį pakanka, — kalbėjo prelatas, — kad būtų matyti, jog bent šioje pastarojoje srityje tie vėjai iš tikrųjų yra žvąrbūs represijos pūščiojimai. Paskutiniū Kalėdų pamokslė kardinolas Wyszyński pasmerkė Lenkijoje vartojamus tikėjimo varžymus kaip "reakcionieriškus, barbariškus ir persenusius". Toki pat varžymo būdai vartojami visose pavergtose tautose. Astrūs Sovietų Sąjungoje puolinami prieš žydų tikėjimą sukėlė visame pasauly pasipiktinimą ir protestus. Kai kurie komunistų atlaidumo gestai kaip pvz. labai išgarsinti kunigų paleidimai iš kalėjimų nublanks-

KIPRO CHAOS: ginkluojasi, protestuoja, skundžia

Graikija liepos 14 protestavo Turkijai, kad slapta atgabenta į Kipro salą 500 Turkijoje treniruotų karių. Protestavusi Graikija pati atgabeno Graikijoje treniruotų 3,000. Kipro prezidentas Makarios, gaves iš Egipto ginklų, Saugumo Tarybai liepos 13 skundė Turkiją, kam ji gabenanti ginklus į Kiprą. Turkija protestavo Kipro prezidentui, kam panaikinti turkų mažumai skirti teis-

ma. Chaosas kaip Konge.

TARP MASKVOS IR RUMUNIJOS: skilimas gilėja?

Maskvoj liepos 14 baigėsi pasitarimai tarp Rumunijos ministro pirmininko ir Sovietų valdžios. Tarėsi dėl ūkinio bendradarbiavimo ir ideologinio nusistatymo dėl kom. Kinijos. Po 8 dienų pasitarimo abiem klausimais susitarė. Vakaruose buvo daug vilčių, kad skilimas tarp Maskvos ir Rumunijos gils. Amerka jau pritaikė Rumunijai tas pačias ekonomines lengvatas kaip ir Lenkijai.

Italijos vyriausybė sudarys tas pats Aldo Moro. Ir kolicija bus ta pati — su soc. demokratams ir komunistam artimais Nenni socialistais. Prieš 3 savaites Moro buvo pasitraukęs, kai parlamentas nepatvirtino sumų privatinėm mokyklom.

Prancūzijos komunistų vadas Thorez liepos 11 mirė sovietiniame laive pakeliui į Juodąsias jūras. Prancūzijoje kompartijoje esą 240,000 narių.

Kapitonas Swensonas užbėgimą į rytų Vokietiją nutaisė 7 metus.

Pavergtųjų ir jų draugų manifestas

Pavergtųjų Tautų Savaitei 1964 paskelbė manifestą septynios pavergtųjų tautų ir jų draugų amerikiečių organizacijos: Pavergtųjų Tautų Draugai Amerikiečiai (pirm. Christopher Emmet), Pavergtųjų Europos Tautų Seimas (pirm. Aleksander Kutt) Konferencija amerikiečių, kilusių iš vidurio bei rytų Europos (prezidentas Msgr. J. Balkūnas), Europos moterų egilų taryba (pirm. Maria Detar), Moterys už laisvę nerusų tautų Sovietų Sąjungoje (pirm. Steven J. Jarrema).

PADETIES KOMUNISTINIAME REZIME VERTINIMAS: ar režimas tikrai pasikeitė?

Manifestas politinės padėties vertinimu skiriasi nuo oficialiosios Vakarų politikos. Jis teigia:

"Nepaisant kai kurio palengvėjimo policinės valstybės režime ir kai kurių padidėjusių nepriklausomybės ženklų, Sovietų imperijoje nėra esminio pasikeitimo. Pasikeitimai yra sveikintini, kur jie reiškiasi, bet jie gali būti pavojingi, jei jų reikšmė bus išpūsta ar klaidingai išsiaiškinta, kaip tai dažnai šiandien yra daroma. Pasilieka pagrindinis dalykas — visos pavergtos tautos Europoje ir Azijoje, įskaitant ir pačias rusų bei kinų tautas, tebekeičia tiraniją, kuri juos pavergė prieš daugel metų".

PAVERGTŲ TAUTŲ PASIPRIEŠINIMAS: ar jis išblėso?

"Vidurio bei rytų Europos pavergtos tautos niekad nepaliovė priešinėsi aktyviai, kai pasitaikė proga, ar pasyviai, kai būtinybė diktavo. Net kada Jungtinės Tautos nei Vakarų valstybės neatėjo į pagalbą Vengrijos revoliucijai, jos ne-

Kokiu būdu ateina palengvinimas komunistų pavergtiems

nustojo vilties. Gegužės demonstracijos Prahoje, Velykų riaušės Sofijoje, lenkų rašytojų protestas prieš Gomulkos didinamas represijas intelektualam rodo, kad nepasikeitė nei komunizmo tiranija nei laisvės pasiilgimas".

VAKARAI IR LAISVĖ: susiderinimas su komunistais ar jų spaudimas vaisingesnis?

"Nepaisant formalių užtikrinimų apie tęsiamą paramą pavergtųjų tautų laisvės siekimam, yra aiškių ženklų, kad Vakarų didžiųjų valstybių politika iš tikrųjų plėtojasi susiderinimo (accommodation) su komunistinėm valdžiom kryptimi. Tatai iliustruoja dideli kreditai, eilės Vakarų valstybių duodami komunistiniam režimam, ir da-

bartinė sutartis su Rumunija dėl kredito cheminėm dirbtuvėm ir kitom pramonės įmonėm.

"Šalininkai naujai plečiamų santykių su komunistiniais režimais tikina, kad tai padarys juos mažiau priklausomus nuo Maskvos ir duos daugiau laisvių jų piliečiam. Bet tai tvirtindami, jie išleidžia iš akių pagrindinį faktą, kad visi pagerėjimai pavergtųjų tautų likime visur buvo spaudimo komunistam rezultatas. Jei Vengrijos ir Lenkijos žmonėm yra geriau nei jų kitiems rytų Europos kaimynam, tai dėl to, kad Vengrijos laisvės kovotojai savo plikom rankom pasipriešino Sovietų Sąjungai, ir dėl to, kad Sovietų Sąjunga, baimindamasi

galimos revoliucijos Lenkijoje, panikoję sutiko su Gomulkos atolydžio politika. Dabar Gomulka tvirtai balne ir jaučiasi galįs atnaujinti represijų politiką.

"Laipsniškas pagerėjimas Vengrijos likime po juodųjų represijų 1956 ir 1957 įvyko taip pat dėka viešojo spaudimo per Jungtines Tautas, jų rezoliucijas vykdančią ir dėka Jungtinių Valstybių, kurios formaliai ir griežtai atsakė pripažinti teisėtumą vyriausybės, primastos vengrų tautai sovietinių tankų pagalba".

"Mus ima baimė, kad susiderinimo politika duos katastrofinius rezultatus ne tik pačiom pavergtom tautom, bet visam laisvajam pasauliui".

VARDAN LAISVĖS: ką siūlo Amerikos politikai?
Manifestas, apkaltinęs Sovie-

tus dėl tautų pavergimo, skatina palaikyti J. Tautose Vengrijos klausimą darbų eilėje, ligi bus įvykdytas J. Tautų rezoliucijos.

Skatina Jungtines Valstybes ir jų sąjungininkus (1) deklaruoti, kad remia apsisprendimo teisę visom tautom, laikomom komunistinio imperializmo nelaisvėje, ir klausimą padaro nuolatiniu J. Tautų rūpesčiu.

(2) skatina pripažinti, kad santykių atolydis ateis kaip rezultatas leidus pavergtom tautom apsispręsti balsavimo keliu; kad negali baigtis šaltasis karas, kol geležinė uždanga per kerta Europą pusiau ir pusė Europos yra palikta vergijoje;

(3) skatina ncsirašyti bet kokios nepuolimo sutarties, kuri būtų paremta status quo pripažinimu ir dabartinio pavergimo įamžinimu;

(4) skatina reikalauti už komunistam taip reikalingą ūkinę paramą politikų nuolaidų pavergtųjų tautų naudai.

LIETUVOJE

UŽ KĄ PAŠALINO IŠ AKADEMIJOS

Tiesa birželio 27 pranešė apie Juozo Jacevičiaus pašalinimą iš "LTSR Mokslų akademijos Chemijos instituto" aspirantų. Pranešė ir pašalinimo priežastį — "dėl politinio nesubrendimo".

Kas buvo tas Juozas Jacevičius ir už kokius nuopelnus buvo priimtas į mokslo aspirantus? Tiesa informavo: "Juozas Jacevičius anaiptol nežalias bernelis. Jo kišenėje Kauno politechnikos instituto diplomai, už pečių — aštuonerių metų darbo stažas Suchumio ir Šiaulių gamyklose. Jis ir šiandien neužmiršta pasididžiuoti, kad buvo vienas pirmųjų Alytaus komjaunuolių, kad jo tėvai — dori, sąžiningi darbininkai. Pagaliau ir žmona aktyvi visuomeninė kė komjaunimo darbe. Ir uždarbiu neteko skųstis. Būdamas neblogas racionalizatorius, jis turėjo plačias galimybes kurybinei minčiai".

Sis Jacevičius buvo parinktas į kandidatų mokslo laipsniui. Bet jam nedavė. Nedavė, sako Tiesa, dėl "politinio nesubrendimo". Kuo tas nesubrendimas pasirodė? Pagal Tiesos informaciją Jacevičius "užsidėjo juodus akinis ir emė visiem įrodinėti, kad visa tai, kuo šiandien didžiūojasi Tarybų Lietuvos darbo žmonės, — tušti dalykai".

Kur jis tai pareiškė? Esą "jis piktomis replikomis išmargino knygą "TSKP XXII suvažiavimo medžiaga" ir nunešė ją į biblioteką, kad skaitytų ir kiti..."

Kokiom replikom? O gi "pagal jį išeina, kad religijos skiepijimas yra sąžinės laisvė, o ateizmo propaganda — sąžinės laisvės apribojimas."

"Ir iš viso — kur socializmo pranašumas, jeigu Amerika turi pasistaciūsi šimto dvidešimt aukštų namą, o Lietuva — ne".

"Tiesa" kelia klausimą, kaip galėjo nutikti, kad Jacevičius, "baigęs aukštąjį mokslą veltui, gydydis veltui, gavęs aspirantūroje neblogą stipendiją", "suranda daug blizgučių kapitalizmo pasauly". Laikraštis mėgina aiškinti, kad Jacevičius "iš esmės visada buvo toks pat. Buvo kiti laikai, jis nedrįso pasakyti, ką galvoja, vizginu uodegą, taikstėsi, slėpė savo mintis. Pasikeitė laikai, jis įsidrąsino, numetė visas puošmenas..."

Laikraščio informacija, jis dėl to pašalintas iš aspirantų, kad pasirodė su savo galvoji mu. Tai ir yra įrodymas, kad "laikai nepasikeitė" ir kad kiekvienas įsidrąsinimas pareikšti savą nuomonę tebėra apmokamas išmetimu.

Lietuvos drobės... Vietnamui

Tiesa birželio 26 pranešė, kad Panevėžio audimo fabri kas audžia šilką... šiaurės Vietnamui. Toks užrašas iškabintas prie audimo staklių. Siųsią Vietnamui 50,000 metrų.

Trys dailininkai

Kaune surengta trijų dailininkų paroda — Vlodo Žuklio, Eugenijaus Survilos ir Vytauto Klemkos. Tiesoje R. Krukaitė juos vertina kaip "tarybinio žmogaus" vaizduotojus. Ypačiai vertina skulptorių Klemką, kuris dabar pasireiškė grafika.

Gira apie sugrįžėlius

V. Syrijos Giros romanas "Štai ir viskas" išverstas į rusų kalbą — pasakoja apie savo herojo klaidžiojimus po vakarų Europą ir grįžimą į Sovietų pavergtą Lietuvą.

Rezoliucijos žygių rėmėjai lietuvių tarpe

Rezoliucijų žygio rėmėjai lietuvių tarpe. — Los Angeles "Herald Examiner" dienraščio nuolatinis bendradarbis (columnist) George Todt (antras iš kairės) ir Kalifornijos legislaturės mažumos vadas Charles J. Conrad (vidury), birželio mėn. 28d. Los Angeles pabaltiečiams pasakė kalbas, išskeldami rezoliucijų žygio didelę reikšmę, su Los Angeles lietuvių veikėjais (iš kairės dešinėn): Alto Pietų Kalifornijos valdybos sekr. Nida Brinkienė, amerikiečių laikraštinkas George Todt, Kalifornijos legislaturės mažumos vadas Charles J. Conrad, Alto Pietų Kalifornijos valdybos pirmin. Balys Čiurlionis ir Lietuvos konsulas dr. Julius J. Bielskis. Nuotrauka L. Kančausko

— Dr. V. Tauras Chicago, Ill., Amerikos Lietuvių Gydytojų Sąjungos pirmininkas, skyrė Rezoliucijoms Remti Komitetui savo piniginę auką ir padėjo visą kitą galimą talką ir paramą, sutikdamas išsiuntinėti visiem organizacijos nariams rezoliucijų pravedimo reikalavimams. Rezoliucijom Remti komitetas daktarų tarpe turi didžiuosius savo rėmėjus.

— George Todt, Los Angeles Calif., "Los Angeles Herald Examiner" dienraščio nuolatinis bendradarbis birželio 28 numeryje savo straipsnį paskyrė rezoliucijų reikalui, kviesdamas visus skaitytojus rašyti laiškus prezidentui, raginant jį spausinti ir senatorius ir kongresmanus, kad jie dar šios sėšijos metu pravestų vieną iš inestų rezoliucijų. Tos dienos straipsnis pasiekė apie 1,500,000 skaitytojų. Šio lietuvių drauge adresas yra šis: 5233 Highland View Ave., Los Angeles, Calif. 90041. George Todt yra vedęs austrė, operos dainininkės sūnus, ir auginą sūnų Mike.

— Portugalijos min. pirmininkas Antonio de Riveira Salazar išbuvo 33 metus pareigose ir sulaukė 75 metų.

LATVIŲ dainų šventėje.

LATVIAI PASAULINĖJE PARODOJE

New York, N.Y. — Latviai liepos 5, sekmadienį, pasaulinėje parodoje New Yorke surengė savo tautinį festivalį. Programą sudarė liaudies dainos ir tautiniai šokiai. Dalyvavo 8 chorai ir 5 tautinių šokių ansambliai ir kanklininkai. Įžangos žodį tarė Walteris Bacadas, pasaulinės parodos tautinių programų direktorius. Kalbėjo Latvių Sąjungos Amerikoje pirmininkas dr. P. Lejinis. Žmonių prisirinko tiek daug, kad viduje netilpo. Buvo graži diena ir per maža vietos.

AMERIKA IR MASKVA

Maskvoje liepos 4 buvo leista Amerikos atstovui Kohlerui rusiškai kalbėti per radiją. Ragino tarp Amerikos ir Rusijos išplėsti turizmą.

Valst. sekr. Rusk leidimą per Maskvos radiją kalbėti Amerikos valstybinės šventės proga įvertino: manome, kad Sovietų vadai pripažįsta bendrą interesą su mumis mažinti didžiųjų karo grėsmes.

Pavergtųjų tautų savaitės minėjimai

Philadelphia, Pa. — Minėjimą rengia 14 tautybių komitetas liepos 19, sekmadienį, prie Nepriklausomybės rūmų (Independence Hall) 1:30 val. popiet. Lietuvių visuomenė prašoma gausiai dalyvauti. Pageidaujama, kad moterys būtų apsirėngusios tautiniais rūbais (s.).

Cleveland, Ohio. — Minėjimą rengia Alto skyrius liepos 19, sekmadienį. Pamaldos bus abiejose lietuvių bažnyčiose 10:30 val. ryto. Po pamaldų susirinkimas šv. Jurgio parapijos salėje. Pamaldose ir susirinkime organizacijos prašomos dalyvauti su vėliavomis. Kalbės kongresmanas ir A. Augustinavičienė (a)

— Graikija atmetė prez. Johnsono raginimą tartis su Turkija dėl Kipro. Kipro kovotojas prieš anglus Grivas paskelbė naują kovą už Kipro prijungimą prie Graikijos. Prez. Johnsonas pasiuntė Achesoną į Ženevą tartis su J. Tautų paskirtu tarpininku Kipro reikalui suomiu Tuomioja. Amerika vis dar įtaigoja Turkiją susilaikyti nuo invazijos.

ESTES IR LIETUVES laisvės eisenoje New Yorke.

Our survival in a troubled world depends on our strength — economic as well as military. Your dollars in United States Savings Bonds not only help keep our guard up, but they help keep our economy healthy — now

and in the years ahead.

So buy U.S. Savings Bonds regularly where you work or bank — for your own security and your country's, too.

Keep freedom in your future with
U. S. SAVINGS BONDS

Sponsored as a public service in cooperation with the U. S. Treasury

DARBINIŲ KAS

910 WILLOUGHBY AVE. BROOKLYN 21, N. Y.

Atvykau iš rusų pavergtos Lietuvos

Editorial Office GL 5-7281 • Business Office GL 2-2923

THE WORKER (Title Copyright) By FRANCISCAN FATHERS

Published semi-weekly except holiday weeks and July and First week in August when published weekly.

Subscription price per year \$7.00

Iškilmės ir po jų...

Šiemet Amerikoje ypatingai pagausėjo lietuvių iškilmų. Prie kasmetinių Nepriklausomybės, Genocido, Sukilimo minėjimų, prie Pavergtų Tautų Savaitės dar prisidėjo kongresas Washingtone, pasirodymai New Yorko parodoj; ateina dainų bei šokių šventė, Katalikų Mokslo Akademijos suvažiavimas ir kt.

Norėtum, kad kiekvienas tų pasirodymų būtų sėkmingesnis, išpildesnis už buvusį — ne priešingai.

Sėkmingumas priklauso iš dalies nuo palankių sąlygų. Tokio palankumo, tur būt, jokis kitas kraštas nesudaro kaip Jungtinės Valstybės. Kuri kita valstybė taip aktyviai parėmė tautinius Laisvės Komitatus? Kuris kitas pasaulio parlamentas tiek dėmesio parodė Nepriklausomybės, Genocido minėjimam? Kuris kitas prezidentas skelbia Pavergtų Tautų Savaitę?

Iš tos pusės dar tebėra sąlygos palankios ir jos įpareigoja pačius lietuvius ir jų likimo draugus padaryti viską, kas nuo jų priklausoma tokios iškilmės sėkmingumui.

Pavergtų Tautų Savaitė šiemet pavergtų tautų egzilinės organizacijos ir jų draugai amerikiečiai taikliai ir konkrečiai manifestu atsakė į skleidžiamus mitus apie komunistinius režimus, kad jie jau esą suliberalėję ir gražina palaipsniui asmenines laisves. Manifestas faktais parodė, kad tai mitas; parodė, kad komunistinis režimas tiek atsiliečia, kiek jis priverčiamas tai padaryti.

Jei manifestas pasiekė maža spaudos skaitytojų amerikiečių, tai šv. Patriko katedros tūkstantčius klausytojų pasiekė tos pačios prasmės pamokslu minčių. Tai pažanga, palyginti su

praieitimi. Pažanga galėtų būti ir didesnė. Jei norim atkreipti spaudos ir visuomenės dėmesį, reikia imponuoti pasirodymuose ar skaičium ar pasirodymo kūrybinio originalumu. N. Y. Times minėjo vėliau iškilmėse buvusį pusketvirtą šimto žmonių. K'taip tam pačiam laikraščiu atrodytu, jei jis būtų galėjęs rasti pusketvirtą tūkstančio žmonių. O tai galima pasiekti.

Kita sąlyga dėmesiu patraukti pasirodymo kūrybinis originalumas. Veltui aiškinti, kad suglamžytų vėliavų parodymas turi būti originalus pavergtų tautų suskurdimo simbolis.

Kongresas Washingtone, sakoma, buvo pasisekęs tuo, kad davė progą lietuviams susitikti, išryškinti savo nuomones bei nusistatymus. Tuose nusistatymuose visi pasirodė vieningi pagrindiniu klausimu — siekti Lietuvai laisvės ir dėl jos aktyviai kovoti.

Nenorėtum kongreso užbaigti tik to nusistatymo demonstracija. Kongresas dar turi tęstis, nors jo dalyviai išsivaižinėjo į kasdieninius darbus. Bet kaip tik čia savo gyvenamose vietose turi reikštis jų veikla. Iš kongreso turėjo parsivežti konkrečius siekimus artimiausiai perspektyvai iki kito kongreso.

Po kongreso tą perspektyvą reikia palaikyti jo dalyviams prieš akis. Reikia ją nuolat ir nuolat priminti.

Ar tokia perspektyva kongrese buvo? Kiek ten buvo subendrintos nuomonės artimiausių uždavinių kelyje į laisvę? Kiek kongresas paryškino, ko lietuviai nori artimiausiu laiku iš Jungtinių Valstybių vyriausybės ir kiek patys yra pasiryžę įvykdyti? — Tai klausimai, kurie atsakymo reikalingi.

Ne visi kartu išvažiavome iš pavergtos Lietuvos. Viena mūsų šeimos dalis laisvuosius Vakarų pasiekė 1959, kita — tik praėjusių Naujųjų Metų išvakarėse. Dar aussy tebešniokščia Neringos pušys ir Baltijos bangos tebešaukia grįžti.

— Nevažiukite, — atkalbinėjo pavergtos Lietuvos pareigūnai. Turite čia savo namus. Ateitis užtikrinta ir senatvė bus saugi. Svetur niekas jūsų nelaukia. Tik vargas.

Bet kas gali pasakyti, ką iš tikro galvojo tas, kuris šiuos žodžius kalbėjo. Juk, rodos, ir didžiausias komunistas tokiu momentu turėtų susimąstyti ties klausimu: kodėl žmonės veržiasi ten, kur vargas laukia? Kodėl palieka savo tėvynę su namais, artimais žmonėmis, savo pačių ir savo vaikų praieitimi? Kodėl žmogus iš savo namų išsina į nežinią?

Aš manau, kad ir jam ir man atsakymai buvo aiškūs. Bet kai skaitau laisvųjų lietuvių spaudą, klausau veikėjų kalbų, man susidaro įspūdis, kad ir laisvieji lietuviai nuo tikrosios realybės supratimo stipriai ima toli. Vis kovojava prieš komunizmą, vis dar manoma, kad Lietuva prie kančių kryžiaus prikalta tik komunistinėmis vinimis. Iš tikro gi į Lietuvos kūną yra suvarytos rusiškosios vinyos. Pavergėjo — krašto okupanto-kolonizatoriaus durklas sukelti skausmą, kuris lietuvius veja iš tėvynės. Man atrodė, kad Lietuvoje komunistų buvo šiek tiek prieš karą, 1940-41 m. okupacijoje, o dabar jų labai maža likę. Gilioji problema Lietuvoje glūdi santykyje tarp pavergtojo ir pavergėjo, tarp lietuvių ir rusų bei Lietuvos išdavikų.

Aš esu išsiskinusi, kad ne daug komunistų yra ir tarp partiečių. Juk visiems žinomi faktai, kad partijai priklausę žmonės slapta tuokiasi bažnyčioje, krikštija vaikus, praktikuoja religiją. Anksčiau komunistai to nedarė. Dabar žmonės į komunistų partiją stoja ar vaikus į komjaunuolius įrašo tik verčiami gyvenimo aplinkybių, kurių laisvojo pasaulio lietuviai jau nebeįstengia suprasti.

Laikydami komunizmą pagrindine blygbe, laisvieji lietuviai prieš jį ir didžiąją kovą yra

nukreipę. Antikomunistinė kovą rusų nebaudo. Jie pakankamai gudurė, ir sugeba komunizmo idėjų įpiršti net Amerikos milijonieriams. Chruščiovas net Amerikos prezidentui pranašavo, kad jo anūakai gyvenią komunistiniame rojuje. Tačiau jis niekada nepasakys, kad rusai kada nors pavergs Ameriką, nors tam ruošiasi. Jis labiausiai bijo, kad pasauliui neatsivertų akys ir neparegėtų tikrojo rusų imperializmo. Naujasis kolonializmas veikia prisidengęs komunizmo skraiste.

Į BERLYNĄ PRO MASKVĄ Ilgai gyvenau pavergtoje Lietuvoje ir manau, jog nusimaniau, kas ten dedas. Buvau paprastas, eilinis žmogus, tačiau pažinau daug iš Rusijos importuotų kolonistų (ypač daug Klaipėdoje), turėjau nemažą reikalų su okupantui pasidavusiais lietuviais. Ir aš manau, kad rusai labiausiai bijo, kad laisvajame pasaulyje apie juos

JADVYGA VILUCKIENE

nekalbėtų, kaip apie laisvų valstybių pavergėjus, pavergtų kraštų kolonizatorius, imperalistus; kad nereikalautų laisvų rinkimų, tarptautinių organizacijų kontrolės ir pan.

Aš manau, kad mes kaip tik turėtume daryti tai, ko rusai bijo: kelti Lietuvos bylą tarptautinėse organizacijose, kaltinti rusus Lietuvos pavergimu, jos kolonializavimu, lietuvių gabenimu į Rusiją. Turime reikalauti Lietuvos žmonėms laisvo apsisprendimo. Garsiausiai kalbėti apie tuos dalykus, apie kuriuos rusai nenori, kad būtų kalbama.

Ne tiek komunizmą, kiek pavergimą liudija ir toks faktas, kad keliauti į laisvę, iš Klaipėdos į Berlyną, teko pro Maskvą. Leidimą išvykti į Vakarų Vokietiją pagrindinai nulėmė turėtoji autonominio Klaipėdos krašto pilietybė, ir tai tik po di-

delių keleris metus nusitęsusių pastangų.

Esame vieni tarp tu nedau-gelio laimingųjų, kuriems pasisekė legaliai išvykti iš prieš-pavergto krašto. Jaučiu pareigą paliudyti kai kurias pavergė-jo padarytas ir daromas Lietu-vai skriaudas.

RUSAI GRĮŽTA

1944 gyvenome Kaune. Kai priartėjo frontas, miestas ištuštėjo: vieni traukėsi į vakarus, kiti — į kaimus. Mes frontą praleidome Bubiuose ir tuoj grįžome į Kauną. Miestas buvo pilnas rusų kariuomenės. Kareiviai saivaliavo, kaip išmanė. Butą radome išplėštą. Visa, kas vertinga, buvo dingę. Netgi buvo bandyta jį padegti.

Tuoj pat organizavosi valdžia. Žmonės naują valdžią pajuto per miliciją. Prasidejo masiniai areštai. Niekas nebesijautė saugus. Krautuvės atsidarė, bet jose nebuvo prekių. Ypač trūko maisto.

Iki šiol man neaišku, kodėl buvo renkami visų žmonių parašai. Viešais skelbimais pranešdavo, kad nustatytu laiku tam tikrose vietose turi rinktis žmonės ir pasirašyti. Ejome ir rašėmės. Ką su tais parašais darė, nežinome. Tąsyk galvojomė, kad mūsų parašus naudos lietuvių tautos valios klastojimui. Tačiau rašėmės, nes bijojome.

ARESTUOJA VYRĄ

1945 paskelbė tam tikrų gimimo metų vyrų registraciją. Kaip ir vokiečių metais, taip ir tada, niekas registruotis nėjo. Nors viešai ir nebuvo skelbiama, tačiau visi galvojo, kad registruojama mobilizacijai. Prasidejo nauji areštai. Vyrų emė slapstytis, o gaudomi — trauktis į miškus. Partizanų skaičius žymiai pakilo.

Nesiregistravo ir mano vyras. Kaip ir reikėjo laukti, namą apsupo milicija, padarė kratą ir vyrą areštavo.

— Jėzus, Marija! Jėzus, Marija! — dejavau.

— Jėzusermarija, Jėzusermarija, — pakartojau rusiškai kalbą milicininkas. — A vojevat to nenužino? — paklausė. (o kariauti tai nereikia?)

Po poros savaičių vyrą pasisekė iš kalėjimo ištraukti, ir tuoj pradėjome rūpintis persikelti į Klaipėdą, kur prieš karą ilgą laiką buvome gyvenę, o pasitraukdami nuo Hitlerio, ten buvome palikę savo namus. Rudeniop pasisekė leidimą gauti. Išvykome.

KLAIPĖDOJE RAMIAU

Klaipėdoje okupacinis jungas atrodė kiek lengvesnis ir nuotaiškus švelnesnis. Kodėl taip buvo, sunku pasakyti. Daug rusų kūrėsi Klaipėdoje. Kai kurie lietuviai irgi judėjo Klaipėdos link. Areštų buvo ir čia, gi kitoje Lietuvoje dalyje viešpatavo visiškas teroras. Buvo vykdomas kerštas, masiniai areštai ir trėmimai. Ištiesi kaimai liko be gyventojų, miškai prisipildė partizanų.

Lankiausi tėviškėje, Žemaitijoje. Kraštas atrodė tarsi maro sunaikintas: namai tušti, langai išdaudyti, gyvuliai išvaryti į miestelio vykdomąjį komitetą, baldai pakrauti žydų sinagogoje. Tušti buvo ir mano pusbrolio namai. Nors jo tėvas ir buvo buvęs dvaro kumetis, tačiau sūnaus tas nuo Sibiro neišpirko.

Išgąsdinti žmonės vis tikėjosi permainingi ir laukė... amerikiečių. Partizanai atakliai priešinosi. Klaipėdoje, žinoma, jie neveikė, tačiau kaimai, ypač naktimis, buvo pilnoje partizanų valdžioje. Komunistų pareigūnai netgi mažesniuose miesteliuose nakčiai bijodavo pasilikti. Traukdavosi į didesnius.

Plėto gandai. Vis būdavo nustatinėjamos naujos išlaisvinimo datos. Žinių tikrumui patvirtinti būdavo sakoma, kad žinios gautos iš užsienio lietuvių. Slinko mėnesiai ir metai, o pagalba nesirodė. Gyventojų nuotaiškus emė smukti, partizanų atkaklumas silpnėti. Salia partizanų emė atsirasti ir plėšikų. Tai daugiausia Rusijos rusai. Jie veikė daugiau miesteliuose. Net ir mūsų butą aplėšė. (Bus daugiau)

Per Kostyrą aš turėjau pristatyti iš savo valdomo pagalbinių ūkio grūdų, miltų ar kitų maisto produktų. Ištuštėje ūkiui buvo priskirti prie fabriku. Pirma uždavinys juose buvo iškulti javus ir juos pristatyti valdžiai. Taip ir darėme. Bet ta pačia proga galėjome dalį grūdų neįtraukti į dokumentus ir juos pasukti partizanų reikalui. Galima buvo parūpinti ir mėsos. Kai rusų daliniai varė iš Rytprūsijų galvijų kaimenes per Lietuvą į Rusiją, už keletą butelių degtinės buvo galima nupirkti puikiausią juodmargę. (Bus daugiau)

PRIEŠ 20 METŲ antrą kartą rusų tankai ir kareiviai plūsta Laisvės Alėja Kaune.

VINCAS NELAIMĖ Lietuvos pajūryje

Dotnuvai pasakęs sudie, kitią dieną buvau Klaipėdos geležinkelio stotyje. Pirmas išpūdis buvo nejaukus. Daugelis kvartalų buvo virtę griuvėsiais. Gatvės užverstos, pravalyti tik siauri tarpai praieiti ar pravažiuoti. Pilna rusų karių. Civilių žmonių visai reta. Judėjimą ir tvarką palaikė kareiviai. Rusų kaibos mokėjimas padėjo man susirasti reikalingas vietas valdžios įstaigas, kur buvo ir lietuvių.

Klaipėdos rajono vykdomojo komiteto žemės ūkio skyrius sutiko mane įdarbinti. Iki visi formalumai bus atlikti, nukreipė mane į vieną lietuvių šeimą nakvynės. Čia patyriau, kad tame pat žemės ūkio skyriuje dirba vienas aštrus komunistas iš mano tėviškės. Apsisprendžiau nerizikuoti. Rytjaus dieną visi neužėjau į žemės ūkio skyrių ir ryžausi keliauti Šilutės link.

Mano tėviškės. Apsisprendžiau nerizikuoti. Rytjaus dieną visi neužėjau į žemės ūkio skyrių ir ryžausi keliauti Šilutės link.

Šilutėje. — Miestas buvo beveik nenukentėjęs nuo fronto. Sugriautas vos keletas namų. Bet miestas tuo metu, kai nuvykau, buvo beveik tuščias. Tik valdžios įstaigų ir jose dirbančių pareigūnų oazės. Kareivinės pilnos kareivių. Karinis komisariatas, o taip pat NKVD bei NKGB ap-link save sutelkę gausius savo pareigūnus. Didžiulis raudonų plytų kalėjimas apstatytas sargybių — kaip vėliau patyriau, taip pat pilnas kalinių. Kaimai, kaip ir miestas, taip pat ištuštėję. Gyventojai masiškai pabėgo ar buvo evakuoti į Vokietiją, viską palikdami

Viskas taip ir stovėjo, veik nejudinta. Kareiviai iš butų nieko negalėjo pasimti — kur dėš. Vienintelis gausus jų lankymosi ženklas buvo — sudaužyti veidrodžiai, kurių taip gausu kiekvieno klaipėdiečio bute.

Suradau greitai Šilutės porą savo draugų iš kariuomenės. Jie buvo čia atvykę prieš keletą savaičių, turėjo valdišką dar-

bą ir dėl to galėjo užimti tuščius namus. Pas juos pradėjau ir prisiglaudžiau. Rytjaus dieną per juos gavau darbą — paskyrė didelio pagalbinio ūkio vedėju. Tas ūkis buvo žinioje fabriko, kuris dirbo kariuomenės reikalui. Jo darbininkų tam tikras skaičius galėjo būti atleisti nuo kareivavimo. Man kliūčiai nedarė, nes mano dokumentai buvo tvarkoje — išregistruotas iš senos darbcvietės, su pasu ir kariniu bilietu.

Keistas gyvenimas reiškėsi tarp civilinių naujakurių. Jie buvo gavę butus su visais baldais ir indais — su viskuo, kas tik yra ūkiui reikalinga. Bet daugumas tuo nesitenkino. Ejo į tuščius butus ir iš jų per naktis nešė viską į savo butus — spintas, fotelius, sofas, indus, elektros įrengimus. Kiekvienas prikimosi prisiplėštų daiktų ne tik savo gyvenamam butui, bet ir kiemas. Kai mieste buvo įvesta tvarka ir uždrausta nešti iš tuščių namų, tai turėtų mėgėjai pasileido į kaimus, kuriuose namai buvo taip pat tušti.

Civiliniai gyventojai buvo dvejoję — komunistai bei sovietiniai pareigūnai; buvo taip pat ir žmonės, kurie čia atbėgo nuo komunistų persekiojimo. Bet ir vieni ir kiti buvo užsidedę manija praturtėti. Aš buvau vienišas, be šeimos; praleistos dienos kalėjime atėmė norą kabintis į turtus. O ir ko-

munistų laimėjimai fronte rodė, kad nėra ko laukti geresnės ateities. Nebuvo jokio noro "krauti turtus"; aš negalėjau tik atsispirti pagundai — pasirankioti knygų, kurias čia visi metė į šalį. Buvau nustebintas radęs daug lietuviškų knygų gotiškom raidėm.

Išvyka Rusnėn. — Pirmą sekmdienį mūsų fabriko kolektyvas surengė išvyką į Rusnę ir jos apylinkes. Iš Šilutės iki Rusnės apie 12 kilometrų. Vykome arkliais. Abiopus kelio neužmatyti galo pievų, kurios balandžio pabaigoje jau buvo emusios žaliuoti. Grioviai dar pilni pavasarinio vandens.

Apie dešimt vyrų riedėjome tarp tų pievų trim vežimais. Visi turėjome karinius šautuvus. NKVD viršininko patvar-kymu, visi tarnautojai turėjo turėti šautuvus ir be ginklo niekur nevykti.

Tylus, giedras čia pavasario rytas. O toluomoje dundėjo patrankos. Pavažiavę penketą kilometrų, radom ant griovio kranto gulintį negyvą rusų kareivį. Buvo kilusi mintis jį palaidoti, bet per platus griovio vandenį nebuvo kaip prieiti. Mėginom pavažiuoti toliau, gal rasim siauresnį griovį. Bet griovys nesiaurėjo, o ant kranto radom dar kelis lavonus; tarp jų vienas civiliais drabužiais. Tik paskiau patyrėm, kad karinė valdžia draudžia civiliam asme-

nim laidoti rastus lavonus, reikalaujama tik jai pranešti.

Per Nemuną kėlėmės keltu. Tiltas buvo susprogdintas. Rusnės miestelis gerokai apgriautas. Namai daugiausia taip pat tušti. Namuose daug baldų, indų, knygų. Du vežimai buvo prikrauti pilni visokių daiktų. Mano vežimas prisipildė vėl knygų.

Užsukom dar į Pakalnę, kur tįsojo taip pat keletas lavonų. Užsukom į Uostadvarį, kur buvo garsus pavyzdinis žemės ūkis. Visko pilna, kas tik ūkiui reikalinga: daugybė rogių, vežimų pastogėje. Atrodė, kad tuojau turi sugrįžti šeimnininkai, ir mes jautėmės kaip va-gys. Grįžome kitu keliu. Norėjome išvengti matytų vaizdų. Tačiau ir vėl — iš po vandens kyšo du vokiečių kareiviai. Vienam ant krūtinės juodas kryžius su laurų lapais... Nežinau, kas emė veikti: ar vakaro ramus saulėlydis, ar matyti vaizdai, ar mūsų pačių liki-mas, bet visi trys vežime mes tylėjome, ir vienas nuo kito slėpėme savo ašaras.

Mano draugas Jonas Kostyras — Grįžęs namo, jaučiausi neramus. Nenorėjau vienas būti. Nuvykau pas savo draugą Joną Kostyrą, kuris buvo padėjęs man Šilutėje iškurti. Šios dienos patirtį išpūdziai mus nuvedė į netolimą praieitį, kai kovos lauku buvo virtusi Lietuva.

Lietuvaitė pas indėnus Brazilijos džunglėse

Pasakoja sesuo Marija Ksavera

Vieną gražų rytą skubiai rengiamės kelionei. Traukinys išeina 9 val. Jau lagaminai su antibiotikais ir asmeniniais daiktėliais sudėti ir uždaryti. Džipas laukia prie vartų. Į jį susėda trys asmenys: Padre Roberto — provinciolas, Padre Medico (tėvas daktaras) — seminaristas, vokiektukas Jurgis ir misijų padėjėja — gailėstingoji sesuo.

Tai mano pirmoji kelionė į misijas. Dar neseniai atvykau iš Europos. Pagaliau mano troškimas išsipildė. Tapau misionierė. Indėnus pamatysiu ne paveiksluke, bet tikrenybėje. Tai kartojau sau pati, pilna vidinio džiaugsmo ir entuziazmo. Mes važiuojame jiem teikti pagalbą, juos slaugyti. Tėvas provinciolas sužinojo apie baisią gripo epidemiją, kuri siautė indėnų tarpe, palikdama šeimose daugybę aukų ir daug liūdesio.

Traukinys pamažėl leidžiasi per džungles. Jis vadinasi "mirties geležinkelis". Po daugelio stotelių sustojame Vila-Murtinho stotelėje. Pasinaudojame sustojimo valanda ir skubame pietauti, nes visi esame labai išalkę ir ištroškę. Dar dvi valandos, ir mes būsimė Riberao stotyje, iš kur keliausime pas indėnus — urumbonių ir uranchenų kiltis.

Štai Riberao! Mūsų kelionė traukiniu užtruko maždaug 6 valandas. Čia yra taip pat provincijos namai, kur sustojo Padre Roberto, trečiojo šv. Pranciškaus ordino provinciolas. Tikras Asyžiaus neturtelio stilius: ant keturių baslių užtiestas palmių lapų stogas. Sustojame prie kitos panašios palapinės, skirtos mokyklai. Ji laikinai paversta daktaro kabinetu.

Tuojuo visoje apylinkėje pasisklido gandas apie misionierių atvykimą. Visokių rūšių ligoniniai apsupo palapinę. Kiekvienas nekantriai laukė savo eilės, kol pateks į daktaro kabineta. Ten gavęs vaistų ir moralinės paguodos, grįžta patenkintas.

Kad galėtume visus patenkinti, nutariame pasilikti čia dar dvi dienas. Atėjus vakarui, kiekvienas sau ieškome tinkamos vietos nakvynei. Abu tėvai ir seminaristas pasilieka toje pačioje palapinėje. Aš prieglaudą randu pas Doną Aną, karštą katalikę. Pirmą kartą gyvenime teko miegoti hamake, čia vadinamam "rede". Tai tinklas arba drobės gabalas, ištiestas ir pakabintas už abiejų galų. Nėra taip jau bloga. Pavargęs žmogus gali pailsėti.

Staiga nubundu. Kažkoks triukšmas! Kas galėtų būti apačioje po grindimis? Provinciolas atsiskiriant pasakoja, kad laukiniai žvėrys įsiveržia į žmonių gyvenamus namus. Gal tie

išalkę žvėrys, jausdami žmonių kvapą, veržiasi iš apačios grindų į mano kambarį? Ką daryti? Neturiu jokio ginklo. Šauksiu pagalbos!

— Dona Ana, Dona Ana, tigras! — Nesibaugink, apačioje tik ožka ir kiaulė, kurios kartu rėkia ir kriokia.

Koks palengvėjimas. Gali ramiai užmigti.

Rytojaus dieną po ankstyvųjų mišių visi esame pasirengę. Ilgoka kelionė mus laukia — trys ar keturios valandos pėsčioms per džungles. Trys arkliai apkrauti vaistais, maistu ir asmenine manta. Trys pasamdyti vyrai veda arklius. Mums kojos ir rankos pasilieka laisvos. Žengiamė drąsiai. Šiame sausros sezone upėje nėra užtenkamai vandens, kad būtų galima laiveliu plaukti. Tėra tik vienintelė susisiekimo priemonė — kojos. Taigi į priekį! Tėvas Roberto pirmasis, po jo visi kiti eilėje.

Vis tos pačios tamsios džunglės, nepaprasto aukštumo medžiai, pro kuriuos saulė vargiai

tejsiskverbia. Laikas nuo laiko man ateina mintis apie laukinį žvėrį arba gyvatę smauglį (boa). Aš teturiu rankoje tik rožančių... Buvau girdėjęs, kad misionieriai turi specialią Dievo apsaugą. Taigi esu be baimės, pasitikėdama, kad jo Apvaizda ir mūsų neapleis.

Randame miške upelį ir nuraminame troškulį, pagirdome arklius.

Pasilieka pereiti upę, ir jau būsimė atkeliavę pas indėnų Urumboni kiltį. Jau matosi palapinės ant kito kranto. Jau girdime indėnus kosint ir dejuojant. Iš anksto galime atspėti jų padėtį.

Tilto vietoje skersai upės užmestas medis. Pereiname į kitą pusę, laikydami vienas kitą už rankos. Nė vienas nenorėtų nukristi į vandenį nuo kokių 8 ar 10 metrų aukščio.

Pažintis su indėnais man buvo skaudus reginys. Dieve, koks skurdas! Išblyškę, iš kūno kyšo tik kaulai. Sergantieji guliant ant palmių lapų arba ant plikos žemės vienas prie kito. Karščio kankinami kosi, spiau-

do čia pat. Jų tarpe keletas mirštančių. Padre Roberto juos krikštija. Tėvas daktaras su stetoskopu ir kraujo spaudimo aparatu rankose lanko kiekvieną ligonį. Aš gi seku paskui, duodama antibiotikų adatas. Kai kurie sergantieji, bijodami adatų, pasislepia miške.

Beklausinėdami sužinome, kad dauguma jau išmirę, pasiliko tik stipriausieji. Čia trys moterys, atsisėdusios ant žemės, trina pusžalius kukurūzų grūdus, dvi kitos atnešė kirmynų, pririnktų palmių žievėse.

Štai vakarienė ligoniams ir sveikiems. Mes pridėdame mariojos ir pieno miltelių (Marijoka gaminama iš krūminio augalo šaknų, sustorėjusių it bulvės, auga P. Amerikoje. Valgoma žalia arba virta. Sutrynus gaunami miltai duonai. Turi daug krakmolo. Red.)

Vėl pereiname į kitą upės pusę, kur pasiliko vyrai su arkliais ir lagaminais. Čia randame jauną vyruką. Jo koja perverta iš abiejų pusių storu šakaliu. Sužinojęs, kad misionieriai lankosi šioj vietoj, atėjo arkliu ieškoti pagalbos. Labai kantrus. Sutiko būti operuojamas be anestezijos. (Bus daugiau)

Susirūpinkim pasaulio lietuvių archyvu

KALPAS UOGINIS

Vokietijoje 1946 susikūręs Pasaulio Lietuvių Archyvas (P.L.A.), jo iniciatoriaus ir nuolatinio globėjo, istoriko Vincento Liulevičiaus tvarkomas, dabar yra Chicagoje, nedidelių privačių namelių pusrūsyje. Jam būtinai reikalingos specialios pritaikintos patalpos.

Kas bent kartą yra lankęs tą archyvą, pastebėjo jame du skyrius: archyvinį - bibliografinį ir muziejinį. Dėl vietos stokos jie nėra išskirti. Bibliografiniame skyriuje yra apie 500 pavadinimų lietuviškos periodikos (nevisi komplektai pilni), keli tūkstančiai knygų, bibliografiniai sąrašai išleivijoje išleistų leidinių ir svarbesnių straipsnių. Valstybės departamento perduota Amerikos Balso lietuviškų transliacijų keliasdešimt plokštelių. Šiame skyriuje yra labai retų lituanistikos leidinių, išleistų dar prieš spaudos draudimą. Yra čia ir K. Pakšto bei Jono Šaulio kartografinė-geografinė medžiaga, bibliotekos. Rašiniai, knygos ir kitokie dokumentai yra ir lietuvių kalba, jei tik juose kalbama apie Lietuvą ar lietuvius.

Apie 30 asmenų čia jau rado medžiagos savo darbui mokslui laipsniui įgyti. Nemaža Vokietijoje baigusiu gimnazijas ir pametusiu dokumentus archyve savo atestatų dublikatus rado. Nemaža rašytojų, žurnalistų ir k. yra radę savo rašiniams reikalingos medžiagos. Medžiagos kiekis nuolat didėja.

Muziejiniame skyriuje yra organizacijų bei visuomenės įstaigų vėliavos, antspaudai, emblemos, uniformų ženklai, paveikslai, foto nuotraukos, tautiški audiniai, medžiaginiai ir k. Yra nepriklausomoje Lietuvoje veikusio Maisto fabriko konservų bei Pieno Centro originalūs indai, Baltijos gintaro dirbiniai, Inkaro fabriko kaliošai, žemaitiškos duonos, kietai sudžiūvu-

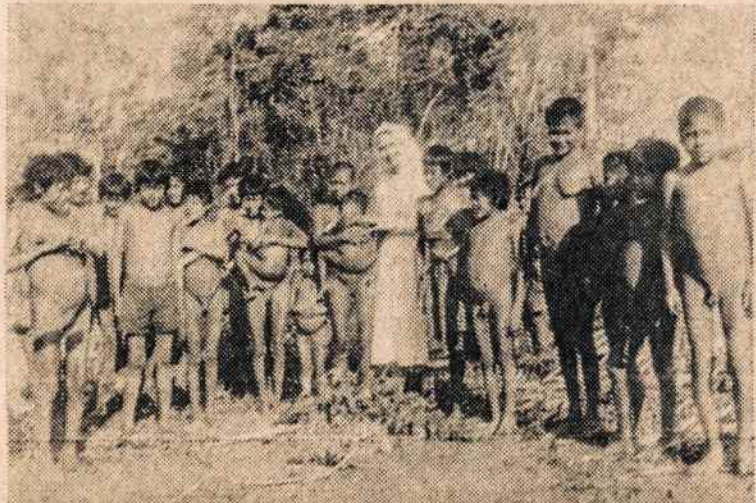
sios, lietuviško sūrio ir k. Sunku viską ir bešvardinti.

V. Liulevičius bejuokaudamas kartą pasakęs, kad Archyvo bylose yra daug įdomesnių nuotykių iš tremtinių stovyklų, negu kai kuriuose romanuose. Toji medžiaga bus dar vertingesnė ateityje, kai iš mūsų tarpo nebegrįžtamai pasitrauks praėties gyvenimo liudininkai.

Aštuoniolika jau metų, kai archyvaro pareigom pasišventęs V. Liulevičius dirbo tik už "aciū". Tik jo rūpesčiu iš laisvojo pasaulio 22 kraštų plaukia archyvinė medžiaga Chicago. Pradžioje archyvas buvo radęs gerą prieglaudą Sv. Kazimiero seserų vienuolyno patalpose. Ten tilpo 33 didelės geležinės spintos. Stalai kėdės įvairios dėžės ir kt. Ir tos patalpos pasidarė per ankštos. Be to jų prireikė pačiom namų šeiminkėm.

Dabartinė FLA būstinė yra "bėdos" reikalas. Pirmiausia permaža: nėra kur archyviui išsidėstyti, sunku medžiaga naudotis. Tarp spintų ir lentynų vos begalima prasiskverbti. Daugiau medžiagos tiesiog nėra kur dėti. Dar laimė, kad nepalietė potvynys, bet nėra negalima, vieną gražų rytą archyvas bus rastas apsemtas, nes rūšys yra žemiau gatvės grindinio. Nemažas pavojus gresia ir gaisro atveju.

Dabar archyvu rūpinasi ir nuomą už patalpas moka Lietuvių Bendruomenė. Nuomos išmoka, berods, 120 dolerių mėnesiui. Kai kas sako, kad tam trūksta lėšų. Aišku, Fondo tam reikalui dar niekas neįkūrė, bet ar ne pats metas susirūpinti. Niekas neabejoja PLA reikalingumu ir jo naudingumu. Tereikia tik iniciatorių organizuoti tam reikalui lėšas, ir už metų kiti Chicagoje išaugs PLA namai. Tad, lietuviai, sukruskime!...

SESUO MARIJA KSAVERA lietuvaite tarp indėnų vaikų Brazilijos džunglėse.

Ateitininkų sendraugių stovykla

Ateitininkų sendraugių vasaros stovykla bus Dainavoje. Siemiet stovykloje išdygo naujas pastatas, galįs sutalpinti iki 120 asmenų. Taigi vietos visiems užteks. Stovykla prasidės sekmadienį rugpjūčio 2, apie 12 val. pietumis ir baigsis rugpjūčio 9 pusryčiais. Nakvynės bus arba miegamuose nameliuose, kur viename kambaryje yra 30 lovų, arba naujame pastate, kur kambaryje telpa iki šešių lovų. Šie kambariai pirmiausia bus skiriami tomš šeimoms, kurios užsiregistruos ne vėliau liepos 20, įmokėdamos 15 dolerių. Prie kambarių yra virtuvėlė, kur galima bus pašildyti maistą mažiems vaikams. Visos stovyklos patalpos turi čirkšles bei šiltą ir šaltą vandenį. Lovos turi čiužinius, pagalves ir antklo-

de. Reikia lovos baltinius ir, kas norėtų, papildomą antkloatsižėti.

Mokestis: suaugusiems už nakvynę ir maistą — 30 dol., studentam ir moksleiviam — 25, moksleiviam (10-5 metų) — 20, vaikam (2-5 metų) — 12, vaikai ligi 2 metų nieko nemoka. Smulkesnei informacijai ir šeimų registracijai kreiptis pas Jurgį Mikaila, 16870 Stoepel, Detroit, Mich. 48221. Stovyklos adresas Lithuanian Youth Camp Dainava, 15100 Austin Rd., Manchester, Mich.

— Cigarečių pardavimas po visos propagandos prieš jas per pirmus šiu metų šešis mėnesius tesumažėjo 6.5 proc., palyginti su pereinamųjų metų tuo laikumi.

Kiekvienas nori savo trumpas atostogas praleisti *gražiausioje ir geriausioje vietoje* — CAPE COD kaip tik ir yra toji gražiausioji vieta, o OSTERVILLE MANOR SAVININKAS

JUOZAS KAPOČIUS

yra pasiruošęs savo svečiams suteikti ko geriausias poilsiui sąlygas. Vasarvietė atidaryta nuo birželio 24 d. iki rugsejo 7 d. *Užsaky mus siųsti:*

OSTERVILLE MANOR, Inc.
WEST BAY RD., OSTERVILLE, CAPE COD, MASS.
Telefonu kreiptis:
Osterville, Mass. GARDEN 8-6991.

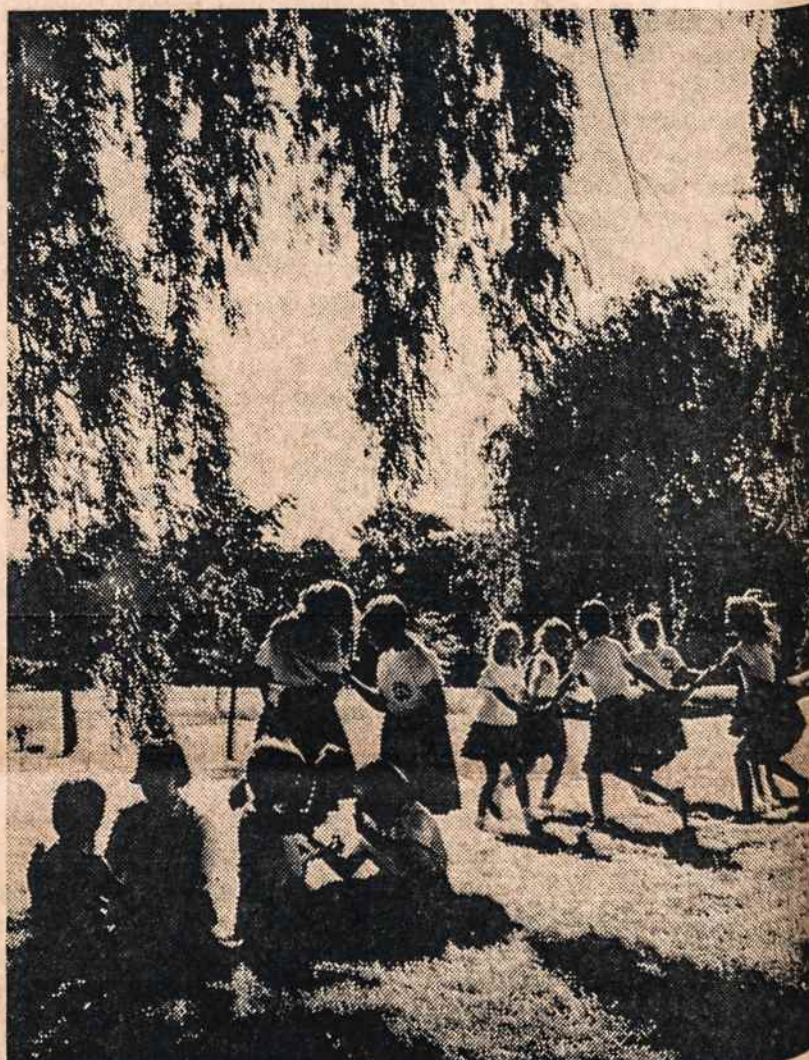
Geriausiai pailsėsit per atostogas garsiaje *Cape Cod - Osterville* kurorte prie atviro Atlanto jūros plažo — gražioje lietuviškoje

JANSONŲ VASARVIETĖS VILOJE

AUDRONĖ

87 East Bay Rd. Osterville Cape Cod Mass. 02655

- Vila Audronė yra apsupta didelio pušų, beržų ir k. dekoratyvinių medžių parko. Daug vietos poilsiui ir žaidimams
  - Erdvūs kambariai, rami ir jauki aplinkuma
  - Visai arti šiltos srovės, privatus jūros pliažas (7 min. pėsčiom)
  - Geras lietuviškas maistas
  - Siemiet svečių patogumui padidinta valgykla ir salionas ir įrengta daugiau žaidimų aikštelių ir k.
- Visa tai suteiks Jums tikrą poilsį ir sustiprins sveikatą.
- Vila AUDRONĖ jau atidaryta ir prima svečius vasarajimui. Kreiptis tiesiai į — VILA AUDRONĖ, 87 East Bay Rd., Osterville, Cape Cod, Mass. Marija Jansonienė — Tel. 428-8425.

SMAGU mergaičių stovykloje Putname. Nuotr. B. Kerbellėnė

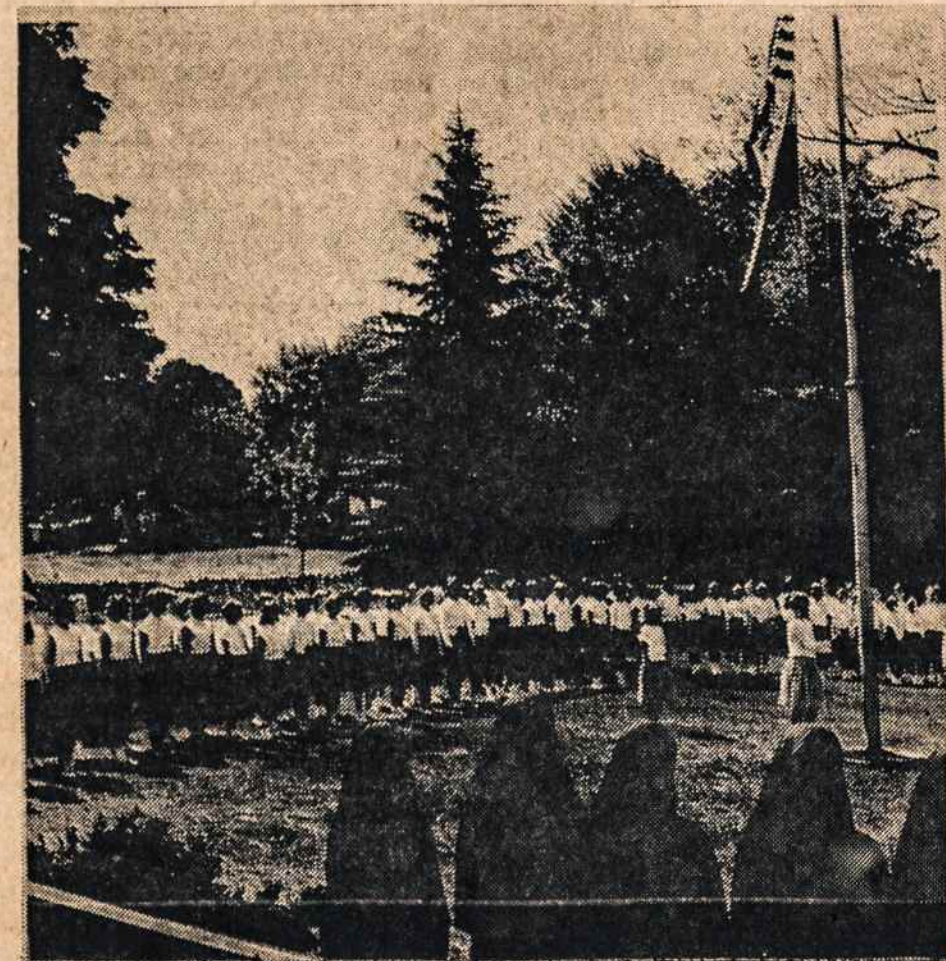
ATSIŪSTA PAMINETI

Pranas Garšva, MIC, — NEGESTANTI SVIESA, marijonų veikla Amerikoje, 1964 m. spaudė Draugo spaustuvė, 352 psl. kaina 3.50.

ST. FRANCIS SCHOOL. 1964 First Graduation Souvenir Year Book. Lawrence, Mass., 1964. Geras kalkingas popieriuje, gausiai iliustruota. Su kardinalo richardo J. Cushingo ir prel. Pr. Juro įžangos žodžiais, 46 psl.

ANTONIANUM 1964. Sv. Antoniano gimnazijos Kennebunkport penktosios abiturientų metų knyga, gausiai iliustruota su mokinių įvairiais rašinėliais, veiklos apžvalgomis, 72 psl. kaina nepažymėta.

VYTAUTAS THE GREAT GRAND DUKE OF LITHUANIA, by Dr. Joseph B. Končius, 201 psl. kaina nepažymėta, platinoma Lietuviškos Knygos Klubas Chicagoje.

LIETUVIŲ SUSIARTINIMO ŠVENTĖ - PIKNIKAS

Liepos 26, sekmadienį

Atvyk, mielas lietuvi!

Čia pasilsėsi, gražiai praleisi sekmadienį, o kartu paremsi LIETUVIŠKĄ ŽIDINĮ!

- 11:00 Šv. Mišios, pamokslas
- 12:30 Pietūs ir pramogos
- 4:00 Mergaičių stovyklos programa.

BŪK KVIESLYS — PAKVIESK VYKTI IR SAVO DRAUGUS
LAUKIAME JŪSŲ, o Jūsų laukia 1,500 dovanų ir lietuviškos vaišės!

N. PR. MARIJOS SESERŲ VIENUOLYNO SODYBOJE
PUTNAM, CONNECTICUT

LIETUVIŠKA SODYBA VOKIETIJOJE

Pasikalbėjimas apie Vasario 16 gimnaziją su prel. J. Končium ir prel. L. Tulaba

Vokietijon iš Londono atskridusius prel. J. Končią ir prel. L. Tulabą Frankfurto aerodrome liepos 1 pasitiko lietuvių sielovados direktorius kun. A. Bernatonis, kun. V. Kaleckis, kun. V. Damijonaitis, Vokietijos Kr. Valdybos reikalų vedėjas Al. Mariūnas su žmona, Vasario 16 gimnazijos mokytojas T. Gailius, Vasario 16 gimnazijos mokinės įteikė puokštes gėlių.

Liepos 2 svečiai aplankė Vasario 16 gimnaziją. Susipažino su naujais gimnazijos pastatais. Pietų pertraukos metu mokytojai ir mokiniai trumpam laikui susirinko salėje pasimatyti su svečiais. Prel. J.B. Končius, Balfo pirmininkas, pasakė trumpą kalbą, palinkėdamas jaunimui mokslintis, kad galėtų dirbantis lietuvių tautos gerovei. Savo ir prel. L. Tulabos vardu įteikė 500 markių mokinių reikalams. Svečiai teikėsi atsakyti ir į keletą klausimų:

1. Kokį įspūdį daro Vasario 16 gimnazijos nauji rūmai?

Nauji pastatai, kalbėjo prel. J. Končius, atrodo, yra moderniški ir bus vieni iš gražiausių lietuviškų pastatų laisvame pasaulyje. Matau, yra trijų aukštų, klasės patogios, erdvios, šviesios.

2. O kaip atrodo mūsų jaunimas?

Atrodo sveikas, linksmas, ir švariai apsirengęs. Teko kalbėtis su kai kuriais mokiniais. Jie inteligentiški, mandagūs, gražiai vartoja lietuvių kalbą.

3. Ar turėjote progos pažinti mokytojus?

Trumpai matėmės su moky-

tojų dauguma. Jie padarė gero įspūdžio. Džiugu, kad pasišvenčia tokiomis sunkiomis sąlygomis ir su menku atlyginiu.

4. Kaip atrodo gimnazijos sodyla?

Sudaro sodžiaus vaizdą, toli nuo didelių miestų. Tokiom sąlygom, be abejo, mokiniams lengviau atsidėti mokslui, o auklėtojams — juos prižiūrėti bei globoti. Susidaro grynai lietuviška bendruomenė. Gimnazijos biblioteka turėtų būti didesnė, kai Mannheimo ar Heidelbergo bibliotekos yra per toli. Girdėjome, kad per Jonines čia ruošiant gegužines. Lietuviai suvažiuoja iš Vokietijos, Olandijos, Belgijos, Šveicarijos ir kitų kraštų. Vokietijos lietuvių sveikintini, kad sugebėjo sukurti tokį lietuvišką židinį.

5. Ar ilgai žadate pasilikti Vokietijoje?

Prel. L. Tulaba atsakė, kad tuojau grįžtas į Sv. Kazimiero lietuvių kolegiją Romoje prie tiesioginių savo pareigų. Prel. J.B. Končius paaiškino, kad jis Vokietijoje bus mėnesį laiko ir Bad - Kissingeno kurorte sveikatai stiprins. Po to vyksias ir apsigyvensias Romoje prie lietuvių kolegijos. Ten ketinas užtrukti ilgesnį laiką ir telkti lietuvių istorikų rinkimui ir studijoms lietuviškų istorinių šaltinių Vatikane ir kituose Europos kraštuose.

Atsiveikindami svečiai palinkėjo geriausios sėkmės gimnazijos vadovybei, mokytojams ir mokiniams. v.k.

AMSTERDAMO, N. Y. lietuvių papapinės mokyklos šių metų graduantės su kleb. kun. J. Raščiu ir kun. K. Balčiu. Mokykloje moko Nukryžiuotojo Jėzaus seserys, vedėja sesuo M. Annuciata.

LIETUVOS KANKINIMĄ IR PARTIZANAM PAMINĖTI

Verdi "Requiem" ir Markaičio "Varpai"

nas ir informacijos vadovas žurnalistas Vl. Butėnas spaudos konferencijoje atskleidė, kas tuo veikalu daroma.

Dirigentas Al. Kučiūnas pastebėjo, kad Chicagos operos choras ligi šiol yra pastatęs 8 operas. Spektaklius aplankė per 40,000 žiūrovų. Kritusiam partizanui kankiniui ir visiem laisvės kovotojams pagerbti 1965 gegužės 23 McCormik salėje, Chicagoje, bus pastatyta Verdi "Requiem" ir Br. Markaičio lietuviškoji kantata "Vilties varpai". "Requiem" rašė visi didieji pasaulio kompozitoriai. Operos choras pasirinko Verdį. Verdi lietuviams artimesnis, suprantamesnis. Reikia 200 choristų, didelio orkestro, solistų. Didžiajam įvykiui atžymėti į bendrą tatką operos chorui išjūnė Kanados "Varpai" choras, Chicagos vyčių ir Tėviškės parapijos chorai. Verdį "Requiem" užims apie valandą laiko. Antroje dalyje bus pirmą kartą išpildyta Br. Markaičio lietuviška kantata "Vilties varpai", pagal K. Bradūno žodžius. Kantata užtruks apie 45 minutes.

Vytautas Radžius pranešė, kad moderni salė jau užsakyta. Ji turi 5000 vietų. Išlaidų su-

sidarys per 30,000 dolerių. Dr. P. Kisieliū, dr. K. Ambrozaitis, inž. J. Rudis pirmieji paaukojo po simtinę. Atsiraukė aukotojų ir daugiau. V. Radžius ryžosi imtis didelio ir sunkaus darbo, kad Lietuvos partizanų ir kankinių vardas amžinai liktų gyvas visų mūsų širdyse. Didžioji programa 1965 m. rudėnį bus pakartota Kanadoje.

Informacijos komisijos vadovas žur. Vl. Butėnas kreipėsi į lietuvių spaudos leidėjus, re-

daktorius ir bendradarbius, prašydamas nuoširdžios tautos. Spauda sukviėčia dešimtis tūkstančių žiūrovų į dainų ir tautinių šokių šventes, ji sukviės 5000 klausytojų ir į paminklinį partizanų ir kankinių pagerbimą.

Laukiamos ekskursijos iš įvairių Amerikos ir Kanados lietuvių kolonijų. Kritusių ir nukankintų tarpe kiekvienas turime giminių, draugų, pažįstamų. Bendru susitelkimu nulenksime jiems galvas ir pagerbsime jų kovas ir atminimą. St. Dns.

BALTIMORĖS ŽINIOS

Lietuvių svėtainės piknikas sekmadienį, liepos 5, gražiai pavyko. Publikai patiko Frank ir Fran vasarvietė prie Chesapeake įlankos. Nors ir buvo truputį per vėsu plaukioti, vis dėlto jaunimas ir saugusieji maloniai praleido laiką su savaisiais. Buvo įvairių žaidimų, kuriuose dalyvavo jaunimas ir senieji; kas laimėjo, gavo premijas. Sokiams groja geras orkestras. Linksmi praleidė laiką, žmonės grįžo į savo namus patenkinti.

Šv. Alfonso suaugusiųjų klubas ruošia "swimming party" šeštadienį, liepos 25, Broniaus ir Onos Leikų vasarvietėje. Visi nariai raginami gausiai dalyvauti. Numatyta įdomi programa. Bus progos visiems pasilinksinti.

C.Y.O. jaunimas šv. Alfonso parapijoje rengia "Talentų vakarą" penktadienį liepos 31, šv. Alfonso mokyklos patalpose. Jaunimas kviečiamas gausiai dalyvauti su savo pažįstamais ir draugais. Programa prasi-dės 8 val.

Justinas Kiškis, senos kartos lietuvis ir ilgai gyvenęs Baltimorėje, mirė liepos 5. Velionis visą laiką buvo ne tik susipratęs lietuvis, bet ir geras šv. Alfonso parapietis, dalyvavęs įvairiose parapijos parengimuose. Gedulingos mišios buvo šv. Alfonso bažnyčioje liepos 9. Palaidotas Holy Redeemer kapinėse. Liko nuliūdęs sūnus Alfonsas, jo žmona ir vaikaičiai.

Jonas (Lipton) Lietuvnikas, senos kartos lietuvis, kuris savo jaunystėje buvo labai veiklus įvairiose lietuvių organizacijose Baltimorėje, sulaukęs gražios senatvės, susirgo ir negalėjo daugiau dalyvauti veikimuose. Velionis mylėjo viską, kas buvo lietuviška, nes buvo susipratęs lietuvis ir ištikimas šv. Alfonso parapijos narys. Mirė šv. Agnietės ligoninėje liepos 9. Palaidotas New Cathedral kapinėse. Liko nuliūdęs ir sergantį žmona Marė, dukros Eleonora ir Joana, sūnūs Jonas, Edvardas ir Antanas. Jonās Obelinis

Amerikiečiai vaidina Marianopolio statybos fondui

Wallingford, Conn. — Ne tik šio miestelio, bet ir visos apylinkės lietuviams turės progos pamatyti vaidinimą, skirtą Marianapolio statybos fondui.

Istorinis veikalas "Camelot" bus vaidinamas liepos 18, šeštadienį, 5 val. popiet vasaros teatre — Oakdale Musical Theatre. Iš Wilburcross Parkway išvažiuojant 64, prieš Wallingfordo miesto.

Vaidina profesionali artistai ir Hollywoodo žvaigždė — Howard Keel, kuris yra daug filmų padaręs su mūsų Rūta Lee - Kilmonyte.

Vasaros teatras yra tokiam pačiam atstume nuo Waterburio, N. Haveno, Hartfordo, Ansenijos ir New Britaino kolonijų.

Bilietų ir informacijos reikalais skambinti iš anksto: Elena Jasulevičienė, 32 Brentwood Drive, Wolcot, Conn.

Rengėjai

IŠ VISUR

JAV LB IV Tarybos pirmoji sesija šaukiama liepos 25-26 Clevelande. Dienotvarkėje bus išklaudyta centrinių organų pranešimų, bus naujų centrinių organų rinkimai, peržvelgtas ir įvertintas paskutinių trejų metų Tarybos darbas nustatytos gairės LB ateities veiklai.

— Antanas Breimeris, Lietuvos kariuomenės pulkininkas, inžinierius, liepos 2 mirė Wayne, N.J., eidamas 83 metus. Palaidotas Patersono Kalvarijos kapinėse. Liko du sūnus Feliksas ir Algirdas su šeimomis, 4 vaikaičiai ir 4 provaikaičiai.

— Dr. Jonui Aisčiui, poetui rašytojui, liepos 7 suėjo 60 metų. Mokėsi Kauno Aušros gimnazijoje ir universitete, daktaro laipsnį gavo Prancūzijoje, Amerikoje gyvena nuo 1946, dabar dirba kongreso bibliotekoje Washingtone, anksčiau mokytojavo Marianapolio kolegijoje, dirbo Laisvosios Europos komitete. Yra išleides eilę savo poezijos rinkinių; vienas Lietuvoje premijuotas. Savo kūryba Jonas Aistis-Aleksandravičius yra iškilęs į pirmuosius lietuvių poetus.

— Stasys Vainoras, Naujienų dienraščio politinių žinių redaktorius, mirė Chicagoje birželio 29, eidamas 54 metus. Gimęs Palangoje ir pamėgęs jūrą, gyvendamas Klaipėdoje daug rašė žurnalistinės klausimais, redagavo žurnalus, dirbo radijofone. Pasitraukęs nuo bolševikų, gyveno Vokietijoje ir Švedijoje; į lietuvių kalbą išvertė Nobelio laureato švedo Lagerkvisto "Barabą". Priklausė socialdemokratam, palaidotas liepos 2 tautinėse kapinėse Chicagoje.

— Balys Raugas, Cambridge, N. J., prašo patikslinti, kad š. m. liepos 1 d. Darbininko laidoje tilpusioje žiniagoje prasi-lenkta su tiesa — jis dirbęs kaip chemikas, bet inžinieriaus laipsnio neturįs.

— Skautų stovykla. Clevelando ir Detroito skautai nuo liepos 25 iki rugpjūčio 9 stovyklaus prie Erie ežero, apie 75 mylios į vakarus nuo Clevelando. Ten pat ir tuo pačiu laiku stovyklaus Clevelando bei Detroito skautai. Stovyklos mokeskis 30 dol. Už vieną savaitę — 15 dol. Stovyklaujant iš vienos šeimos dviem — po 25 dol. kiekvienam. Stovyklaujant trims ar daugiau iš vienos šeimos — po 20 dol. kiekvienam. Mokestis sumokamas iš anksto vieneto vadovui, arba pirmą dieną stovyklon atvykus. Registruotis iki liepos 19 d. pas tautininką s. V. Jokūbaitį, 13813 Othello Ave., Cleveland, Ohio 44110, telef. MU 1-9143, ar vienetų vadovus.

— Į šv. Antano gimnaziją Kennebunkporte dar priimami moksleiviai į visas klases. Gimnazijoje išeinamas kolegijos paruošiamasis kursas su sustiprinta lituanistika. Informacijos reikalais rašyti: Rev. Father Rector, St. Anthony's High School, Kennebunkport, Me.

VILA
JURATĖ
atidaroma vasarą
nuo birželio 27 iki rugsėjo 15
Geras, sveikas lietuviškas maistas, šiltas Atlanto vanduo, 5 min. pėsčiam iki gražaus paplūdimio.
Maloniai prašau užsakyti kambarius iš anksto adresu:
P. O. Box 307
West Hyannis Port
Cape Cod, Mass.
Telefonas:
Hyannis - Code 617 - 775-9216

KRYŽIAUS KELIŲ kopyltėlė Kennebunkporte Nuotr. P. Ažuelo.

Komunistuojančių lietuvių reikalai

Laisvėje liepos 3 Jonas Siurbas, Lietuvių Darbininkų Susivienijimo sekretorius, informavo, kad susivienijimas geriau laikosi pinigais negu nariais. Per 34 savo veikimo metus pašalpų išdavė 2,154,568 dol. Dabar turto turi už 1,438,358.98. Blogiau eša su nariais. Per visą laiką mirė 3,205 nariai. "Prieš metus iš LDS pasitraukė virš 1,000 jaunesnio amžiaus narių". Dabar narių eša 4,531. Nuo paskutinio kongreso 1960 iki dabar narių sumažėjo 323. Kucpų buvo 137, dabar 132.

Lietuvių literatūros draugija, kita komunistuojančių lietuvių organizacija, taip pat posėdžiauvo liepos 4. Deleгатų buvo apie 70. Draugijos pirmininkė yra K. Petrikenė, Kuopų draugija turi J. Valstybėse 76, Kanadoje "apie 10". Narių 2,528. Leidžia žurnalą Šviesą, kurį redaguoja A. Bimba.

Suvažiavimų proga buvo koncertas, kurį vadino festivaliu. Programos metu sveikino Sovietų Sąjungos atstovybės Washingtono antrasis sekretorius V. Zenkevičius.

VELIAVA AUKSTYN! iš berniukų stovyklos Kennebunkporte, Me Nuotr. B. Kerbelienės

Visi kviečiami į

LIETUVIŲ DIENĄ-PIKNIKĄ

Pranciškonų vienuolyne, Kennebunkport, Me.

Rugpjūčio 2 dieną

11:00 Iškilmingos primicijų mišios ir palaiminimas.

Tą dieną yra garsieji Porciunkulės atlidai mūsų kopylčioje.

12:00 Pietūs.

3:30 Kultūrinė programa:

Muzikalinė programa atliekama So. Bostono šv. Petro parapijos choro, vadovaujant komp. J. Kačinskui.

Tautiniai lietuvių šokiai, vadovaujant Onai Ivaškienei.

Tėvai pranciškonai nuoširdžiai kviečia visus dalyvauti šioje metinėje šventėje, pasidžiaugti gražiąja gamta Maine, pasimatyti su pažįstamais.

SKIEMONYSE žmonių tūkstančiai

Liepos 2 rašytame iš Lietuvos laiške užsimenami Skiemonyse ryšium su dvejų metų Marijos apsiereikimo sukaktimi. Atpasakojame tikrai pačius faktus, nenorėdami ištiesai laiško cituoti. Originalas yra redakcijoje.

Laške rašoma, kad apie apsiereikimą Janonyse sklinda daug gandų — labai idomių, teisingų ir neteisingų. Esą sunku susigaudyti, kol kada viskas susitvarkys.

Sv. Trejybės diena, gegužės 24, Janonyse buvo susirinkę apie 800 žmonių, o vakare daugiau tūkstantis iš Kauno, Vilniaus ir kitų vietų.

Nevisada toje vietoje būna ramu. Kai kada žmonės išblaško. Kai praeina audra, vėl susirenka.

Pernai liepos 12, 13, abi dienas, perėjo kokie dešimtys tūkstančių žmonių. Diena buvo graži, niekas neklidėjo. Žmonės buvo linksmi, gražiai giedojo; gal ir dangus išgirdo. Buvo žmonių iš Maskvos, Leningrado, Ukrainos, Latvijos, Estijos. Lankė daugybę ekskursijų. Žmonės giedojo ir meldėsi visą naktį, nes ir naktis buvo šilta ir rami.

„Čia pridedu nuotrauką... Kokia didelė užaugo ir graži mergaitė. Jos vardas Ramutė“.

(d.)

AUKOS VLIKUI PER TAUTOS FONDA

Lietuvos Išlaisvinimo Tautos Fondui prašant remti aukomis Vliko vedamą Lietuvos laisvini kova, visuomenė jautriai atsiliepė. Čia skelbiamas pirmas sarašas inžinierių, aukojusių Tautos Fondui:

Iš Bostono: J. Mikaluskas — 50 dol., J. Vasys — 20 dol. Po 15 dol. V. Kubilius, E. Manomaitis, A. Skudžinskas, Po 10 dol. K. Barūnas, J. Dabrila, J. Krisčiukaitis, J. Krisčiukaitis, V. Kuodyns, V.A. Sužiedelis, A. Zikas, A. Girmius (5 dol.)

Iš kitų vietų J. Mikaila — 20 dol., P. Žilinskas — 15 dol. Po 10 dol. V. Anonis, M. Jaunškis, J.A. Rasys, S. Kazlauskas V. Jasaitis, R. Giedrius, Jul. Gravrogkas, V. Urbonas, P. Mikoliunas, K. Daugėla (5 dol.). Nuosirdžiai dėkoja

Tautos Fondo Valdyba

Ieškomi Petras Balčiūnas ir Paulė Balčiūnienė-Simavičiūtė, abu apie 60 metų, iš Lietuvos pasitraukę 1944. JAV atvykę iš Vokietijos. Ieško Eugenija Čemaskienė, RD 2, Box 214 a., Larabee Blvd., Lakewood, N.J. 10871.

RAMUTĖ MACVYTĖ 1964 M.

SAVO MIRTĮ IŠSIPRANAŠAVO

JONAS MIŠKINIS

Lietuvoje, ypač Dzūkijoje, pelėda — neretas paukštis. Pelėda yra grobuonis, naktinių paukščių veislės. Dieną tūno arba miega kur nors tamsoje.

Kluono pakreigėje, klėties pastogėje, liepų uoksuose, senų dreivių aviliuose. Vakare atbunda, o naktį skrenda maisto ieškoti.

Pelėdai kluone pelę pagauti ar miške jauną kiškutį sumedžioti — jokio sunkumo. Ji savo gera klausa, tyliu, švelniu skridimu ir nepaprastu vikrumu greitai susiranda grobį.

Nors ūkininkui pelėda naudinga, tačiau jos nemėgsta. Jei tik pasirodo ūkininko sodyboje, tuojau veja iš pastogės. Mat, ji pradeda naktį ūbauti, dejuoti, verkauti.

DAYTON, OHIO

Kun. dr. Vincentas Bartuška, profesoriaujas Manhattan College, Riverdale, N.Y., keletą dienų viešėjo Daytone. Parapijos klebonui kun. T. Narbutui išvykus į lietuvių kongresą Washingtono birželio 26-28, jį pavadavo. Liepos 4 ir 5 Daytono aplankė dr. Romas Giniotis su žmona iš Waukegan, Ill., dr. D. Degėsys su žmona iš Clevelando ir A. Miknis su žmona dr. Viktorija iš Fort Wayne, Ind. Svečių garbei vietiniai daktarai surengė vaišes dr. R. Gineičio ir dr. J. Masilionio namuose. Pasikalbėta profesiniais ir lietuvių reikalais bei laiko aktualiom.

ir emė kalbėti Tikū i Dievą Tėvą. Tačiau jos mintys bėgo ne pas Dievą, bet pas nelabąją pelėdą.

— Palauk, tu raganos vaikel! Vakare eisiu prie kluono pasiklausti. Gal neūbaus? Būsi išskridusi. O gal vaikai tavęs nepažino? Bus kokis kitas paukštis pasivaikinęs, — raminosi Uršulė.

Sutemus Uršulė tyliai prislinko prie kluono sasparos, atsūtydė ir klausėsi. Laukė tyla. Tik retkarčiais suamsėdavo šuo kaimo gale. Nuo mėnulio Uršulės šešėlis lingavo ant kluono sienos ir ją gąsdino. Stengėsi sėdėti kaip prikaltas, nejudėjo, nedrįso pakelti net rankos uodams nuvyti.

Staiga kluone sušlamėjo ir pradėjo gūždžiai dejuoti. Uršulės kūnu perėjo šurpas.

— Tai ji? ... Aš tau, raganai, parodysiu! Tu čia ilgai neūbausi!

Grįžo pirkion, užsidarė kambaraitėje ir atsigulė nenusi-rengusi. Visą naktį negalėjo akių sumerkti. Rytojaus dieną duktė Ona pastebėjo, kad jos motina labai nusiminusi.

— Mamyte, kas tau? — klausė duktė.

— Nekaip jaučiuosi. Gal jau reikės mirti?

— Ka tu čia, motin. Dar stipri. — guodė dukra.

Uršulė dar nesirengė gulti. Visą laiką meldėsi. Atkalbėjus dvi dalis rožančių, priėjo prie lango ir tyliai pravėrė. Staiga pasigirdo iš kluono gūdos balsas. Uršulė apsisūpjo skara, pasisėmė iš kampo storą lazda ir skubiai nuėjo į kluoną pelėdos vyti. Pamažu atidarė kluono duris, susirado kampe kopėčias, pastatė jas prie tuščios šalinės ir palengva lėp. Atrodė, kad stovi čia pat, kur pelėda tuči.

Jau buvo pasiruošusi smogti pelėdai per galvą, bet kopėčios pakrypo, lūžo spyrė, ant kurios senė stovėjo, ir ji visu savo kūnu krito žemėn. Žnakerėjimas išgąsdino pelėdą, ir ji dingo nakties tamsumoje.

Paryčiu rado Uršulę kluone sustingusią. Kaimynai lydėdami ją į kapus kalbėjo, kad ji tikrai sau mirtį išsipranašavo.

— Ka? Ar pelėdą matėte? — Taip. Tokią pilką, su ragučiais.

— Nelaimė! — Mirtis. — Sudejavo Uršulė. — Bet kas? Duktė ir žentas dar jauni, vaikai maži. Negi aš?

Nusiėmė nuo kaklo rožančių

METINĖ SVĖNTĖ PUTNAME

Tradicinė lietuvių susiartinimo šventė, piknikas ir mergaičių stovyklos užbaigimas su programa įvyks liepos 26. Šventė prasidės 11 val. mišiomis. Ivairių kolonijų rėmėjų būreliai ruošiasi atvykti gausiais būriais ir prisidėti, kad visi svečiai turėtų kuo apsieiti, socialiai ir įvairiai pasivaikinti bei pramogauti. Kviečiami visi. Autobusai bus iš didesniųjų kolonijų. Kas gali, tegul patalkina automobilių neturintiems pasiekti Putnamo.

(A.S.)

RESTAURANTS

Suburban dining with a continental flavor

MARCIERE

Your Hosts:
Peter Corte - Marco Gardenghi
Rte 110, MELVILLE, L.I.
CHapel 9-8221

For Better Weddings
and Weekend Dancing

TUXEDO BALLROOM

210 E. 86th St. and 3rd Ave.
New York City
RE 4-7335

MEI TING RESTAURANT

2 East Jericho Tpke.
Huntington Station, L.I.
Chinese-American Cuisine
at its very best
Wines & Liquors — Facilities
for small private Parties
Member of Diners' Club
For reservations call HA 3-5937

REAL ESTATE

HOTEL FOR SALE

BELMAR, N. J.
20 rooms, 5 baths, large dining
room; garage, storage room. Owner
retiring after 35 years. Reasonable.
201 681-9741

College Point St. Fidelis Parish
'BIG SPECIAL' (3)
New Solid Brick
RANCH TYPE HOMES
3 Bedrooms; modern conveniences.
125-15-17-19 Fifth Avenue
FL 8-9349 or FL 8-5535

FUNERAL HOMES

O'Shea Funeral Home under the direction and ownership of
Mr. CHARLES J. O'SHEA Jr.
Families will appreciate the moderate funeral cost, but a dignified superior funeral service, giving solace and comfort to those in grief — 2515 North Jerusalem Rd., East Meadow, L.I. — TA 6-1010.

UNIONDALE FUNERAL HOME

Michael Orlando, Funeral Director.
A personalized, dignified service.
Facilities available everywhere
599 Jerusalem Ave., Uniondale, L.I.
IV 1-0173

BAKERIES

RAY'S ITALIAN BAKERY

45 Railroad Ave., Valley Stream, L.I.
Fresh Bread and Rolls
baked daily on our premises. Deliveries made to homes and stores, schools and churches. CO 2-7610

HOUSE FOR SALE

FOR SALE
CYPRESS HILLS 3 family brick, fine condition, 17 rooms, gas heat, pleasant and convenient neighborhood. \$27,500. Charles F. Weithas, 96 Chesnut St., Brooklyn N.Y. 11208
Tel.: AP 7-3143

Visi kailiniai siuvami mūsų siuvykloje, todėl kainos pigios. Pirkdami bet ką ateiškite pas mus ir įsitikinsite. Mes taip pat pataisome kailinius, kailinius apsiaustus, šalikus (stols). Galite pasirinkti iš didelės atsargos karakulio, Alaskos ruomo, minko ir kitų dirbinių.

Didelis pasirinkimas
Nelaukite paskutinės valandos
CHelsea 2-1079 • CHelsea 2-0535

ALEX DIMANT FUR CO.

RYGOS KAILINIŲ SIUVĖJAI
150 WEST 29TH STREET
NEW YORK, N. Y.
Room 402

RESORTS

ADIRONDACKS — Fully equipped Housekeeping Cottages each cottage accommodates 4 to 11 people — Reasonable — Restful atmosphere.

FERN ROCK COTTAGES
Algonquin Ave., Saranac Lake, N.Y.
Phone (518) 891-4031

PARAŠYTA MENO PRODUKCIJA Blue Water Manor, vasarvietėje dainuoja Metropolitano operos solistė Jeannette Scocatti. Vasaros metu solistė dainuoja Lake George opereje (3 min. nuo Blue Water vasarvietės). Nuot. V. Maželis.

New Classes forming July 6

KAY-LAURE

For A Beauty Career

- Beginners, Day and evening classes
- Refresher course
- Manicuring course
- Free placement service

Write for brochure

KAY-LAURE

SCHOOL OF BEAUTY CULTURE
New Classes start every Monday
8 Duffy Avenue
Hicksville, N. Y. • Overbrook 1-5313

As Long As You Live you will receive a dependable and good income if you invest your savings in our S. V. D. ANNUITY PLAN

You also share in the great work of the Missions and help in educating Priests & Brothers for the Missions. Certain tax advantages. A lasting Memorial and remembrances in many Masses and prayers.

Write for free information

SOCIETY OF THE DIVINE WORD

Annuit Dept. GIRARD, PA.

REPUBLIC Liquor Store, Inc.

322 UNION AVE. BROOKLYN 11, N. Y.
Tel. EV 7-2089

JURGIS J. JOKUBAITIS, Manager
Didelis pasirinkimas įvairių vynų, degtinių, konjakų, midų — šventėms bei kitokioms progoms.

JUOZO ir IZABELĖS MIŠIŪNŲ RAY'S LIQUOR STORE

Galima gauti įvairiausias rūšies amerikiečių ir importuotų gėrimų... Didžiausias pasirinkimas degtinės ir vyno.

103-55 LEFFERTS BLVD. RICHMOND HILL, N. Y.

Telefonas: Virginia 3-3544

VILNONĖS MEDŽIAGOS JŪSŲ ARTIMIESIAMS IMPORTUOTOS IR VIETINĖS

Vilnonės medžiagos kostimams, paltams ir suknelėms. Taip pat šilkinės, maišytos, spalvotos, lovoms užtiesalai, vilnonės skaros ir šalikai — Geriausias rūšies pigiausias kainomis. Specialus patarnavimas paruošiant paketus į Europą. Užeiškite ir įsitikinsite!

SUPERIOR PIECE GOODS CORP.

200 Orchard St. Tel. AL 4-8319 New York 2, N. Y.

Bendromis jėgomis kurkime stiprią pelningą instituciją!

LITAS INVESTING CORP., Inc.

Maloniai kviečia prisidėti prie bendrovės plėtimosi perkant LITAS Akcijas. Litas bendrovė akcinių kapitalo investuoja pelningai iki 12% ir konservatyviai į trumpalaikes — užtikrintas paskolas, pirmus ir antrus "mortgage", namus ir t.t. Progal pasitaikius, nedidelė kapitalo dalis yra investuojama ir į Akcijų Biržą. Visais akcijų pirkimo reikalais prašome kreiptis: V. VEBELIONAS, 100-21 89th Ave., Richmond Hill N.Y.; HI 1-6799 arba A. VEDECKAS, 83 Morgan St., Stamford, Conn. — Tel. 325-0997 Darbo valandos: šiekidieniais 6-9 val. vak.; šeštadieniais 9-4 val.

— HAVEN REALTY —

JOSEPH ANDRUSIS — Real Estate — Insurance

Apraudimas gyvybės, namų, automobilių, baldų ir k. Namų pardavimas, apraudimas. Income Tax užpildymas, Mutual Funds — Pinigų investicijos.

Kasdien nuo 9 iki 9 val.; Šeštadieniais iki 6 val. popiet.

87-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 7-4477

CRANE SAVINGS & Loan Association

B. B. PIETKIEWICZ, Pres.
47 and Rockwell Street. Tel. LAfayette 3-1083
Nemokamai vieta automobiliams

4 1/2% ON INVESTMENT ACCOUNTS

Mokame nuo 1952 metų vasario 1 dienos Pinigai įdėti prieš mėnesio 15 d. duoda dividendus už visą mėnesį. Dividendai mokami sausio ir liepos 31 d. Prašome aplankyti naują mūsų namą. VALANDOS: Pirmd. ir ketvirt. 9:00 ryto — 8:30 vakaro; Antrd. ir penktadienį 9:00 ryto — 5:00 vakaro; Šeštadieniais 9:00 ryto — 12:00 dienos. Trečiadieniais uždarva

SIDABRINIO VARPO KEPYKLA Silver Bell Baking Co.

Lietuviška ir europietiška duona ir pyragai šventėms, vestuvėms bei pokyliams tortai

DALIA ir ALBERTAS RADZIONAS, sav.

36-38-40 STAGG ST. BROOKLYN 6, N. Y.
Telefonas STagg 2-5938

Džiausmą, poilsį ir sveikatą jums suteiks atostogos prie Adirondakų kalnų perlo —

LAKE GEORGE, N. Y.

lietuvių Slyvynų vasarvietėje

Blue Water MANOR

vienoje pirmaujančių visame Lake George rajone

KALNŲ oras, nuostabi gamta — čeras vienas iš gražiausių pasaulyje su 300 salų ir kristoliniu vandeniu. PATOGIOS patalpos, geras maistas

SVEČIAMS NEMOKAMAI: nuosavas 500 pėdų pločio puikus plažas, kasdieninės išvykos motorlaiviu, vandens ski (yra instruktoriai), įvairios valtys — irklinės, burinės, canoes ir kt. Maudynio baseinas stikliniame pastate. Tenisas, ping-pong, krocketas ir tt. Vakaraus salėje koncertai, vaidinimai, šokiai ir kt. pramogos.

IDEALI VIETA JAUNAVEDZIAMS
Salia vasarvietės išnuojamos patalpos ir be maisto (su įrengtom virtuvėmis).

Nuo New Yorko per 200 mylių. Iš New York Thruway Exit 24, į Northway 87 iki Lake George Village; iš ten 9N keliu 7 myl. į šiaurę. Vasarvietė skelbiama N. Y. Times ir Daily News sekmuad. laidoje.

Rezervacijų ir informacijų reikalui kreiptis:

BLUE WATER MANOR

DIAMOND POINT, N. Y. Tel. (518) NH 4-5071

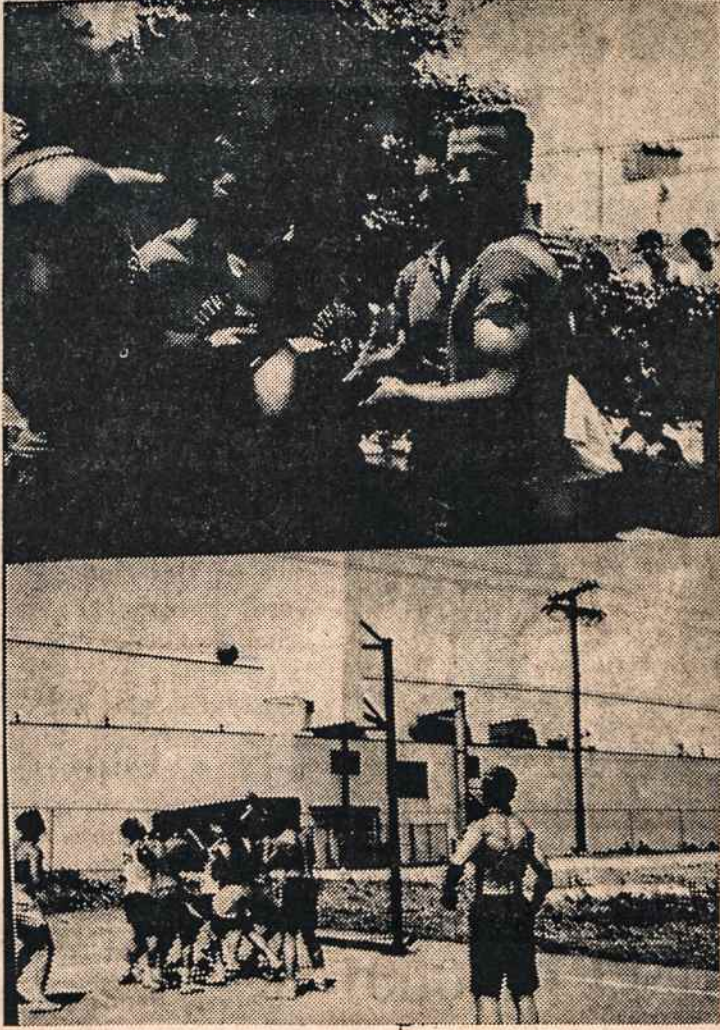
SPORTAS

SKAUTAI SPORTUOJA

Skautų sporto šventė

Kiekvieną pavasarį Worcesterių įvyksta Atlanto rajono skautų sporto šventė. Į ją suvažiuoja skautų sportininkų komandos iš Elizabeth, New Yorko, Bostono ir kitų vietovių. Šiais metais ji įvyko birželio 28 ir 29 Maironio parke Worcester, Mass.

Bostono Žalgirio tunto sportininkų komanda šiais metais išsikovojo rajono dovaną — pereinamą taure — visam laikui. Bostoniečiai laimėjo pirmąją vietą vyrų ir jaunių krepšinyje. 800 m. estafetėje ir antrąją vietą tinklinyje. Individualiose varžybose dalyvavo ir pasižymėjo daug Žalgirio tuntu skautų. 100 m. bėgime I vietą laimėjo G. Vaičaitis, II — V. Ivaška, III — R. Baika, 220 m. bėgime I vietą laimėjo G. Vaičaitis, II — Ambrozai ir III — A. Baika. Rutulio stūmimo I vietą laimėjo V. Simanavičius. Sokime į tolį I vietą laimėjo A. Baika, II — R. Baika. Plaukime I vietą laimėjo Ambroza, II — V. Ivaška. Stalo tenise I vietą laimėjo pats tuntininkas Česlovas Kiliulis. Sokime į aukštį III vietą laimėjo A. Baika. Geriausio sportininko taure laimėjo R. Baika. Iš viso bostoniečiai sportininkai šioje šventėje laimėjo 10 taurių. j.k.

VIRSUJE: Bostono komanda mašina troškuli. APACIOJE: Bostonas rungtis su Worcesteriu.

LIETUVIŲ LAIMĖJIMAI pagal Anglijos ir Maskvos pranešimus

Lietuvos sportininkai šio mėnesio pradžioje pasiekė stambius laimėjimus tarptautinėse varžybose Anglijoje ir Maskvoje. Zinios iš Anglijos apie garsiąją Henley regatą rašė visa Amerikos spauda, žymėdama, kad Harvardo irkluočių viltis sužlugdė vienintelė Sovietų ekipa, kuriai reprezentavo iš Lietuvos, Vilniaus Žalgirio klubas (Žalgiris laimėjo didžiąją pereinamąją taure, pagerinęs regatos rekordą). Lietuviams buvo priskiriami husky, red-shirted Lithuanians, tough, ir pan. vardai. N. Y. Times, pav. pabrėžė, kad lietuviai buvo stiprūs, augaloti vyrai (vidurkis 193 sv.), ir jie pralenkė harvardiečius 10 svarų vidurkiu. Treneris L. Coolidge pareiškė: "Lietuviai sudarė puikų ir darnų vienetį. Prieš jų svorį ir jėgą mes neturėjome vilčių".

Dabar palyginkime, kaip skamba kiti stambūs lietuvių laimėjimai, pasiekti Maskvoje per didžiąsias tarptautines varžybas, kuriose dalyvavo per 600 sportininkų iš visos Europos, tilpę N. Y. Times dienraštyje.

Suaugusių šeimai iš trijų asmenų reikalingas butas iš 4-5 kambarių. Pageidautina Ridgewoode, Woodhavene ar Jamaicae. Skambinti HY 7-3995.

Teisininkui
PETRUI RIBOKUI
mirus, nuosirdžiai užjaučia liudinčias žmoną Elzbieta ir dukterį Vidą ir drauge liūdi
JANE ir EDVARDAS SISAI

Pulkininkui EDUARDUI KRAUNAČIUI
mirus, SOFIJAI KRAUNAČIENEI ir p. JONYNŲ šeimai giliai užuojautą reiškia
J. A. SNIESKAI
D. S. BIRUČIAI

Pulk. ED. KRAUNAČIUI
mirus, giliam liūdesy likusius Sofiją Kraunačienę, Aldoną ir Kęstutį Jonynus nuosirdžiai užjaučia
BR. JANUSKEVIČIENE
B. ir J. IVASAUSKAI

ŠACHMATAI

Veda K. Merkis

Vengro L. Portisch mačas su amerikiečiu S. Reshevskiu, Amsterdamo, baigėsi pirmojo naudai santykiu 2½:½. Portisch pateko į tolesnes kandidatų varžybas, o Reshevskis atkrito, neįstengęs įveikti paskutinės pakopos. Kandidatų varžybose hitais metais dalyvavo: Botvnik, Keres, Tal, Smyslov, Spasky (visi Sov.), danas Larsen, jugoslavai Ivkov ir vengras Portisch. Varžybų laimėtojas 1966 m. susitiks su pasaulio čempionu T. Petrosjanu. Praeitose kandidatų varžybose 8 didmeistrių sudėty buvo 2 JAV dalyviai: Fischer ir Benko, dabar — nė vieno. Šiuokart Fischeris nedalyvavo, o Reshevskis neįstengė.

Boston Sunday Globe, liepos 5 d. paminėjo Algį Makaitį, laimėjusį tašką Massachusetts komandai, trečioj lentoj, rungtynėse su Rhode Island komanda, Providence mieste. Vytautas Bikiūšius iš Cicero, Ill., neseniai laimėjo žaibo turnyrą, kurį vykdė Chicago industrialinė šachmatų lyga. Prieš tai jis sužaidė lygionis didmeistrių Fischerio similtane. Estas N. Neį žengia į didmeistrius. Tarptaut. turnyre Beverwijk, Olandija, š.m. pradžioj pirmą vietą pasidalino garsūs estas P. Keres ir naujokis estų žvaigždė Neį, priešaky didmeistrių: vengro Portisch, jugoslavai Ivkovo ir kitų. Cia jo partija su vokiečių Darga. Baltieji: Neį; juodieji — Darga. Siciliska partija. Daug aukų!

1. e4 c5 2. d3 e6 3. d4 cxd 4. 2:d4 a6 5. Re3 zfg 6. zc3 d6 7. f4 zbd2 8. V3 Vc7 9. 0-0 b5 10. e5 Rb7 11. Vh3 d:e 12. 2:e6! f:z 13. V:e+ Re7 14. R:b5 a:R 15. 2:b5 Vc6 16. zdg+ Kd5 17. f:e5 Kc8 18. Bd4 Ba5 19. e:z Be5 20. zbz+ V:z 21. E:d7+ V:B 22. V:B+ Rd6 23. Vc3+ Vc6 24. Va5+ Kc8 25. f:g7 Bg8 26. Rd4 Rf4+ 27. Kbl Vd7 28. Vc3+ Rc6 29. Vf8+! ir juodieji pasiduoda.

Vilniuj, Maišigalos vid. mokyklos mokytoja M. Kartonaite penktą kartą laimėjo Lietuvos čempionės vardą, įveikusi sprendžiamose varžybose savo varžovę V. Kaušilaite, santykiu 3½:½.

žia lietuvių pergale. A. Varanauskas, laimėdamas I vietą, pagerino Lietuvos rutulio stūmimo rekordą (buvo jo paties 18,71 m.) ir pateko į pirmąjį pasaulio dešimtuką. K. Orentas, A. Varanauskas ir A. Aleksiejūnas (3,000 m. su kliūtimis) dalyvavo Sovietų rinktinėje, kuri po savaitės atvyksta į Los Angeles rungtis su JAV lengvosios atletikos varžybose.

LAIMĖTOJAI: klūpo — V. Ivaška ir R. Baika, stovi — A. Ambroza, C. Kiliulis, A. Baika.

SKALBIMO MAŠINŲ (Washing Machines) ir **SALDYTUVŲ** (Refrigerator) mechanikas, sąžiningai ir gerai atlieka darbus.
JONAS BLĄZEVICIUS

87-83 97th Street Woodhaven, N. Y. Skambinti vakarais VI 7-3195

SKLYPAI aukštoji, sausoji vietoj \$749.00 už akrą. Tarp New Sunrise Hwy Ext. ir New York - Riverhead Expressway. Arti įvairios darbotvės darbai gauti. Mes neparduodame vietos kur negalima statyti namų, kur nėra elektros ar gazo. Long Island saloje galimybės didelės — gūdrūs pinigų investuotojai tai gerai žino. Prieš penkis metus čia akras žemės kaštavo \$90, dabar \$5000. Sunku patikėti, bet taip yra. Investuokite savo pinigus į augantį Long Island. Nepraleiskite šios auksinės progos — Pirkite tuojau pat!

INVESTUOKITE DABAR!
Three Land Offices: 729 Jericho Turnpike, Route 25, three miles past Smithtown, and 2950 Jericho Turnpike, Route 25, one mile east of the Smithtown By-pass, and 376 Jericho Turnpike (Route 25), Selden. Hurry out — Office open every day including Sundays. Over fifty years in the land business.
K. H. LEEDS — LAKE RÖNKONKOMA, L. I.

PIRMAUJANTI DEŠRŲ PREKYBA NEW YORKE VOKIŠKOS SPECIALYBĖS

SCHALLER & WEBER

AUGSČIAUSIOS KOKYBĖS PRODUKTAI
Mūsų krautuvėse geriausios dešros
Kelionei ir TV užkandžiui — kumpiai, įvairiausios mėsos, lietuviška duona ir kiti produktai
Užėikite — išitinkinsite!

6 DIDŽIULĖS KRAUTUVĖS 6

New Yorke — 1654 2nd Avenue — TR 9-3047
(Tarp 85 - 86 g-vių)
Ridgewoode — 56-54 Myrtle Ave. — VA 1-7088
Astorioje — 28-28 Steinway St. — AS 4-3210

Hempsteade — 310 Front Street — IV 3-5540
Flushing — 41-06 Main Street — HI 5-2552
Jackson Heights — 82-10 37th Avenue — DE 5-1154

RADIJO PROGRAMOS

BOSTON, MASS.
Vedėjas
JONAS J. ROMANAS, Sr.
WHIL - 1430 kil. Medford, Mass.
Sekmdieniais nuo 11 iki 12 vid.

BOSTON, MASS.
Vedėjas
STEP. MLNKUS
WLYN — 1360 kilocycles
ir FM 101.7 banga
Sekmdieniais nuo 1 - 1:30 val. p.p.

BROCKTON, MASS.
Vedėjas P. VISCINIS
173 Arthur St., Brockton 18, Mass.
Tel. JU 6-7209
AM bang. 1190 kil.—FM bang. 105.7
meg. iš WKOX, Framingham, Mass.
Sekmdieniais 8 - 9 val. ryte

DETROIT, MICH.
Vedėjas RALPH J. VALATKA
WJLB, 1400 banga
15756 Lesure, Detroit 27, Mich.
Broadway 3-2224
Sestadieniais 4:30 - 5:30 popiet

HARTFORD, CONN.
Ved. ALG. DRAGONAVICIUS
WBMI - FM 95.7
273 Victoria Rd., Hartford 14, Conn.
Tel.: 249 - 4502
Sekmdienj — 10 - 11 priešpiet

PHILADELPHIA, PA.
WTEL, 860 banga
Ved. ADOLFAS GAIGALAS
335 Titan St., Philadelphia 47, Pa.
Howard 7-4176
Sestadieniais nuo 3:30 - 4:00 v. p.p.

WATERBURY, CONN.
WWCO — banga 1240-1000 klc.
Ved. ANT. PALIULIS
321 Robinwood Road
pran. Edv. Melninkas
Sekmad. — nuo 12:30 - 2 val. p.p.

CHICAGO, ILL.
SOPHIE BARCUS — šeimos radijo programos. Radijo stotis WOPA — Oak Park, Ill. AM 1490 klc.; FM 102.7 megac. kasdien 10-11 val. r.; šest. - sek. 8:30-9:30 val. r.; Lietuvos vakaruškos pirm. 7-8 val. v.

Lietuviškos

Trejos - Devynerios

padarytos pagal lietuvišką receptą, su prisūntimu kaina \$1.75.

Bendler's Drug Store
2 CONGRESS AVE.
WATERBURY, CONN. 06708

C. A. VOKET

VOKIETAITIS

ADVOKATAS

41-40 74th Street
Jackson Heights, N. Y.
Tel. NEWton 9-6620

Stephen Bredes, Jr.

ADVOKATAS

37 Sheridan Avenue
Brooklyn 8, N. Y.

Telef. — APplegate 7-7083

A. ANDRIUSKEVIČIUS

LAIKRODININKAS - JUVELYRAS

Auksas - sidabras - deimantai laikrodžiai
9408 Jamaica Ave.
Woodhaven 21, N. Y.
VI 7-2573

Norite geros meniškios fotografijos —

PORTRETO - ŠEIMOS - VAIKU
įvairių progų: vestuvių, krikštynų, gimtadienių, pobūvių ir kt. nuotraukų; norite atnaujinti seną fotografiją? Jums geromis sąlygomis padarys —

VYT. MAŽELIS

422 Menahan Street, Ridgewood, Brooklyn, N. Y.
Tel. HYacinth 7-4677

COSMOS PARCELS EXPRESS CORP.

(Licensed by Vnesposyltorg USSR)

LABAI patikima ir vadovaujanti firma Jungtinėse Valstybėse, turinti daug patyrimo siunčiant dovanų siuntinius į visas USSR dalis. Tūkstančiai klientų patenkinti. Visi siuntiniai apdrausti. Gavėjas nieko nemoka. Skyriai svarbesniuose miestuose. Visi mūsų skyriai turi sandėliuose pasirinktinai aukštos kokybės prekių dovanoms žemomis kainomis. Dėl nemokamų informacijų ir kainoraščių susižinokite su bet kuriuo mūsų skyriumi. JŪS taip pat per mus galite užsakyti savo giminėms ir draugams daiktus, gamintus Sovietų Sąjungoje, kaip tai: automobilius, šaldytuvus, televizijos aparatus, siuvas mašinas ir t.t. Jūs čia apmokate pilną dovanos kainą. Pristatymas garantuotas. DĖL pilnų informacijų rašykite ar skambinkite vyriausiai įstaigai —

45 West 45th Street Room 1101
Telefonas CI 5-7905
New York 36, N. Y.

Siųskite į Lietuvą ir SSSR DOVANŲ SIUNTINIUS

— gerą atraižą medžiagos paltui, kostiumui ar suknelei. Pasirūpinkite medžiagos išsiuntimu tuojau! Išpardavimas nepaprastai žemom urmo kainom atraižų vilnonės medžiagos — importuotos ir vietinės — trijose krautuvėse:

S. BECKENSTEIN, Inc.

118-125-130 ORCHARD STREET — GR 5-4525

Cor. DELANCY, N. Y. C.

Krautuvės atviros kasdien ir sekmdieniais, išskyrus šestadienius, nuo 9 ryto iki 6:30 vak.

S. Beckensteino krautuvėse kalbama rusiškai, lenkiškai, ukrainiškai

Važiuoti BMT išlipant Essex Street, keltis elevatorium į viršų arba IND traukiniu D-6 Avenue iki Delancey St.

Atsineškite šį skelbimą, kuris bus ypatingai įvertintas

WHITE HORSE TAVERN

baras - restoranas

PRANAS BRUCAS, savininkas

86-16 JAMAICA AVE. WOODHAVEN 21, N. Y. Tel. Virginia 6-9519

SALĖ VESTUVĖM, SUSIRINKIMAM IR KITIEM POBŪVIAM
Salėje gali tilpti 100 dalyvių

S & G MEAT MARKET

ANTANAS VAITKUS, vedėjas

84-09 Jamaica Ave., Woodhaven 21, N. Y. • Tel. VI 9-5077

buvusį J. MIRONO MAISTO KRAUTUVĖ
340 Grand Street, Brooklyn 11, N. Y. • Tel. STagg 2-4329

Papigintomis kainomis primame užsakymus VESTUVĖM ir POBŪVIAM

Pristato į namus lietuviškus skilandžius ir sūrius
— We take all orders special price for Weddings and Parties —
Home-Made Bologna

WEISS & KATZ, INC.

187 ORCHARD ST., N. Y. C. Tel. GR 7-1130

DIDMENŲ IR MAŽMENŲ PREKYBA

— DIDELIS PASIRINKIMAS AUDINIŲ —

- Vyrų ir moterų eilutėm, apsiaustam, suknelėm ir kt.
- Audiniai angliškos ir vietinės vilnos, šilko, medvilnės
- Specialiai žemos kainos siunčiant audinius į užsienį
- Mes padidinome savo patalpas, kad galėtume geriau patarnauti klientams. Prašome užėiti ir pasižiūrėti.

VI ITER GARDEN TAVERN

Inc.

VYTAUTAS BELECKA, Savininkas

Salė vestuvėms ir kitokioms pramogoms. Be to, duodami polaidotuviniai pietūs. Pirmos rūšies lietuviškas maistas prieinama kaina

1883 MADISON STREET

BROOKLYN 27, N. Y. (Ridgewood)

Tel. EVERgreen 2-6440

DARBININKAS

**NEW YORKO
NAUJIENOS**

Redakcija ..... GL 5-7281
Administracija ..... GL 2-2923
Spaustuvė ..... GL 2-6916
Vienuolynas ..... GL 5-7068

Lietuvos atsiminimų radijo piknikuose, kurie įvyksta rugpjūčio 2 Jamaicoje ir rugsėjo 13 Royal Gardens parke Rahway, N. J., bus Darbininko spaudos kioskas su naujausiomis knygomis ir muzikos plokštelėmis. Ta pačia proga nauji skaitytojai galės užsisakyti Darbininką pigiau. Pirmiesiems metams 5 dol. Taip pat senieji skaitytojai galės apmokėti prenumeratą.

Pavergtų tautų savaitės užbaigimo proga Europos tremtinių moterų taryba (The Council of European Women in Exile) rengia tautų festivalį liepos 19 d. 4 val. popiet Central Park Hall, prie 72 gatvės.

Dariaus ir Girėno paminklo komitetas Brooklyne šeštadienį, liepos 18, 3 val. popiet paminės mūsų lakūnų skridimą į Lietuvą. Plačiau apie minėjimą žiūr. skelbime.

Kun. Viktoras Dabušis, šv. Kazimiero lietuvių parapijos vikaras Paterson, N. J., praėjusią savaitę išvykęs atostogų, suėgalavęs širdimi, paguldytas Southampton, L. I. miesto ligoninėje.

Rožė Mainelytė liepos 13 išvyko atostogų porai savaitę į Vokietiją ir Prancūziją.

Kun. Dr. Bronius Liubinas, Vasario 16 gimnazijos direktorius, liepos 4 išskrido į Vokietiją. Su savim išsivežė tik trečdali gimnazijos statybai užbaigti reikalingų pinigų. Vajus statybai tebetiesiamas, aukotojai prašomi savo aukas siūsti asmeniškai, per vietos vajuos komitetas ar rėmėjų būrelius, į Balfą — 105 Grand St., Brooklyn, N.Y. 11211, ar tiesiog į gimnaziją: Vasario 16 Gimnazija, 684 Huettenfeld — Lampertheim, West Germany.

New Jersey lietuvių dieni birželio 21 gerai pavykus, keliama mintis suorganizuoti ir New Yorko bei kitų valstybių lietuvių dienas. Tokios dienos organizuojamos savo valstybės pavilijone. Mielai užleidžiama vietos ir teikiama paramos. Informacijų reikalu kreiptis į lietuvių komiteto pirm. prof. J. Stuką (1264 White St., Hillside, N.J. tel. (201) Waverly 6-3325).

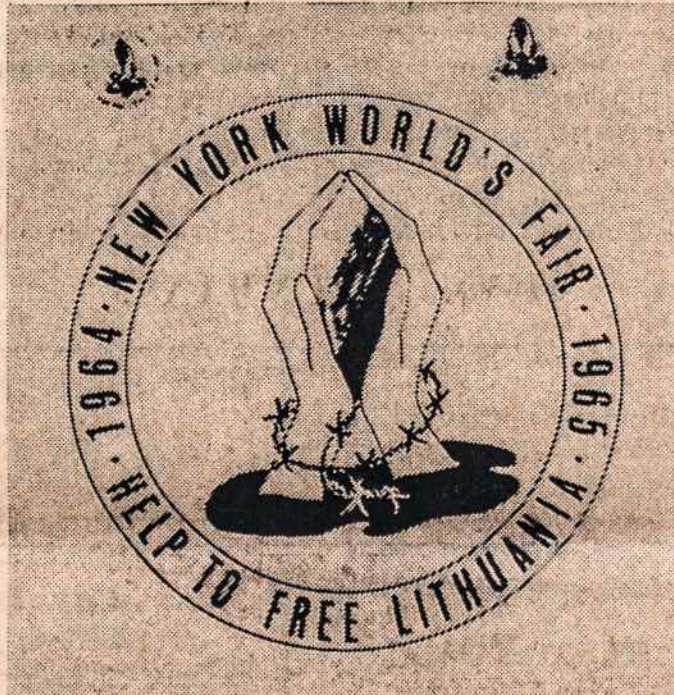
Woodhavene išnuomojamas baldais apstatytas butas iš 3 kambarių su moderniška vonia. Pagaudaujamas vyras. Teirautis VI 6-3594.

L. Bendruomenės Queenso apylinkės naujos valdybos pirmas posėdis buvo liepos 7 pirminio Oslapo bute. Tarp kitų reikalų nutarta rugsėjo mėn. surengti apylinkės išvyką į pajūrį. Data ir vieta bus pranešta vėliau. **Valdyba**

Dr. V. Paprockas nuo liepos 23 iki rugpjūčio 10 (imtinai) išvyksta atostogų. Tuo metu jo kabinetas bus uždarytas.

Novena į šv. Oną Angelų Karalienės bažnyčioje pradeda šį penktadienį, liepos 17. Novenos maldos kalbamos kasdien po mišių 8:30 val. Šeštadienį, liepos 25, bus bendri pusryčiai Onų garbei parapijos salėje. Pusryčiuose kasmet dalyvauja apie 100 asmenų, kurių didelė dalis yra Onos.

Moterų Vienybės vasaros išvažiavimas bus liepos 19 į Sienušų rezidenciją, 361 Highland Blvd., Brooklyne. Pradžia 2 v. popiet. Prašom vietas rezervuoti iš anksto, skambinant E. Andriūšienei, tel. VI 7-4477.

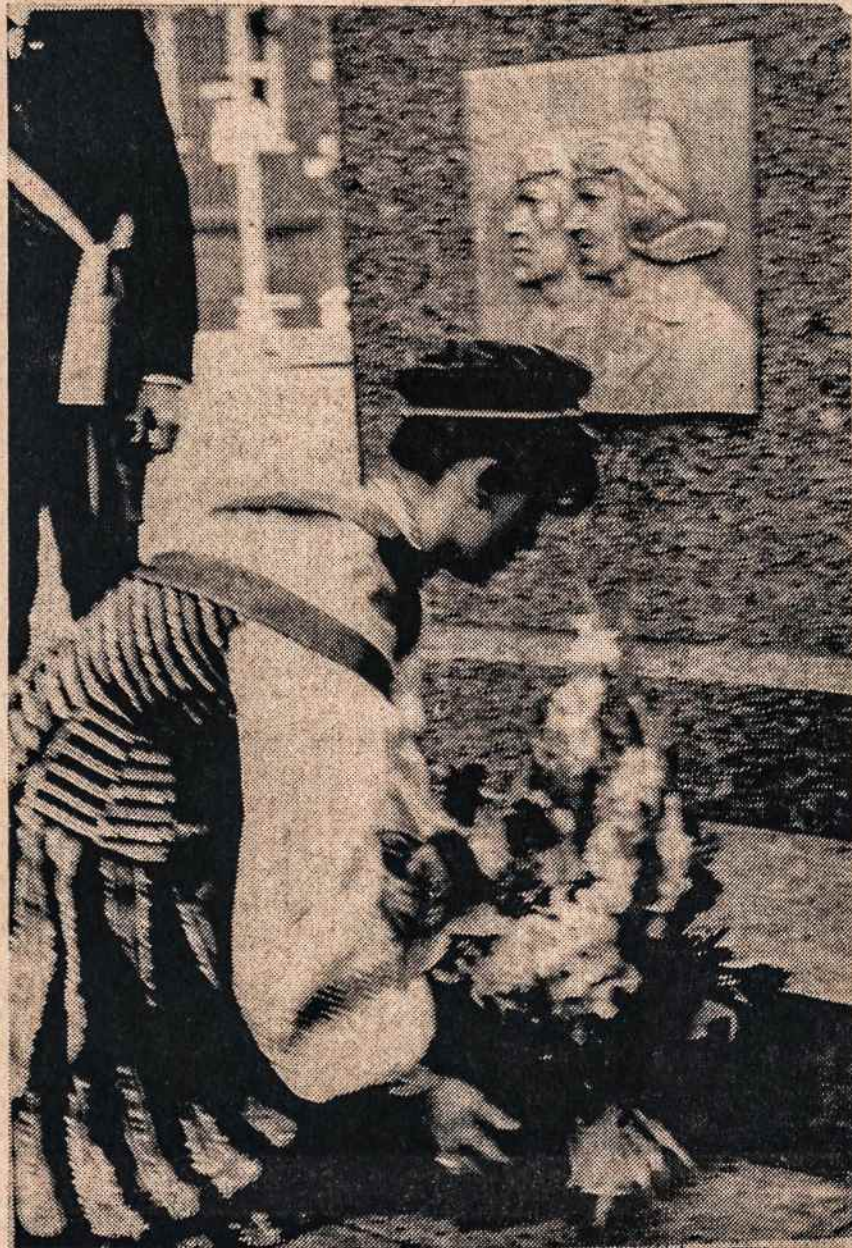
ZENKLELIS lietuvių dienai.

IŠVYKA Į PUTNAMĄ

Ekskursija į seselių pikniką Putnam, Conn. išvyks sekmadienį, liepos 26 d. Ekskursijai vadovauja T. Petras Baniūnas, Darbininko administratorius. Registruotis telefonu dienos metu GLENMORE 2-2923, vakarais GLENMORE 5-7068. Woodhavene gyvenantieji kreipiasi pas M. Salinskiene telefonu VI 7-4499. Taip pat galima kreiptis ir pas E. Kašetiene, ST 2-6814.

Autobusas išvyks liepos 26, sekmadienį, 6:30 val. ryto nuo pranciškonų vienuolyno, 680 Bushwick Ave. Kelionė ten ir atgal vienam asmeniui 8 dol., įskaitant ir įėjimą į p. kniką. Ekskursija taip pat rengiama ir pranciškonų vienuolyną Kennebunkport, Me., rugsėjo 5-7 d.

Studentė iš Australijos Konkursą laimėjusi Rūta Kavaliauskaitė, yra studentė iš Sydnejaus, Australijos. Ji gimė prieš karą Klaipėdoje. Karo metu su tremtiniais pasitraukė į V. Vokietiją. Po karo gyveno Uchtėje, anglų zonoje. Vokietijoje lankė lietuvišką mokyklą. Gimnaziją baigė Sydnejuje. Pradžioje studijavo mediciną, pasakui perėjo į gamtos mokslų fakultetą ir studijuoja mikrobiologiją. Meno nėra studijavusi.

PRIE DARIAUS IR GIRENO paminklo praėjusiais metais. Nuotr. P. Ažuolo.

Mūsų didvyrių lakūnų

DARIAUS ir GIRENO

minėjimas bus

šeštadienį, liepos 18

3 val. p. p.

prie DARIAUS - GIRENO paminklo

LITHUANICA SQUARE

Union Ave. ir So. 2nd Street, Brooklyn, N. Y.

Invokaciją skaitys kun. dr. ST. VALIUSAITIS

Kalbės:

Lietuvos konsulas ANICETAS SIMUTIS
adv. STEPONAS BREDES, Jr.
mūsų organizacijų ir jaunimo vienetų atstovai.

Himnus giedos solistė LIONĖ JODYTĖ

Pranešinės:

BRONĖ SPUDIENĖ, P. J. MONTVILA, JONAS ŠALTIS

Nuoširdžiai kviečiame organizacijas dalyvauti su vėlavomis. Prie paminklo bus padėta gėlių. Visų laukiame!

Dariaus ir Girėno Paminklo Komitetas

JADVYGOS MATULAITIENĖS tautinių šokių grupė dalyvauja pasaulinėje parodoje lietuvių dienoje.

Nuotr. P. Ažuolo

ZENKLELIS LIETUVIŲ DIENAI PASAULINĖJ PARODOJ

Lietuvių dieni pasaulinėje parodoje rugpjūčio 23 sparčiai ruošiamasi: rengiasi chorai, šokėjų grupės. New Yorko parodos lietuvių komitetas dažnai posėdžiauja, tvarko programos reikalus, nakvynes. Darbų daug

is komiteto baigtų darbų vienas yra **parodos ženklelis**, kurį įsiseigs lietuvių dienos dalyviai. Ženkliukas jau pagamintas ir platinamas lietuvių kolonijose. Kaina 1 dol. Iš surinktų pinigų bus dengiamos lietuvių dienos išlaidos.

Kaip ženkleliukas atrodo?

Apskritas, trijų ketvirčio colio skersmens, prisegamas arba prisukamas prie drabužių. Vyrauja geltona spalva, artima auksinei. Viduryje — dvi rankos, apglėbusios lietuviškų spalvų skydelį. Rankos apvestos spygliuota viela. Tai pavergtos tautos simbolis. Ženklielyje įrašyta: "1964 New York World's Fair 1965; Help to Free Lithuania".

Ženklieliui suprojektuoti buvo paskelbtas konkursas ir paskirta 100 dol. premija. Konkursu ir ženklelio pagaminimu rūpinosi menų komisija, kuriai pirmininkauja Helen V. Kulber. Iš atsiųstų projektų jūry komisija išrinko Rūtos Kavaliauskaitės kūrinį.

Studentė iš Australijos

Konkursą laimėjusi Rūta Kavaliauskaitė, yra studentė iš Sydnejaus, Australijos. Ji gimė prieš karą Klaipėdoje. Karo metu su tremtiniais pasitraukė į V. Vokietiją. Po karo gyveno Uchtėje, anglų zonoje. Vokietijoje lankė lietuvišką mokyklą. Gimnaziją baigė Sydnejuje. Pradžioje studijavo mediciną, pasakui perėjo į gamtos mokslų fakultetą ir studijuoja mikrobiologiją. Meno nėra studijavusi.

bet domisi tapyba, skulptūra, muzika, literatūra. Gyvai reiškiasi lietuvių visuomenėje, dalyvauja lietuvių chore. Apie konkursą paskaitė "Mūsų Pastogės" laikraštje ir, atitrūkdama nuo mokslo, pradėjo piešti projektus, norėdama prisidėti prie Lietuvos laisvinimo idėjos.

Laimėtoja nėra dailininkė profesionalė. Tik savo kūrybinėm pastangom įsijungė į bendrus lietuvių žygius. Savo laisvę ji rašo: "Visą laiką jaučiu komunistų daroma žalą ir skriaudą mūsų tautai, ir esu laiminga, kad šis konkursas davė man progos savo mažų darbų prie Lietuvos laisvinimo idėjos prisidėti". (i.)

A. A. KUN. A. MĖŠLIS, S. J.

Kun. Ananas Mėšlis, S. J., po ilgos ligos mirė liepos 1 šv. Elzbietos ligoninėje Bostone. Gedulingos pamaldos buvo šv. Igno bažnyčioje, Bostono kolegijoje, kur jis profesoriavo. Palaidotas vienuolyno kapinėse Weston, Mass.

KUN. A. MĖŠLIS, S. J.

Velionis buvo gimęs 1898 rugsėjo 1 New Yorko. Gyveno So. Bostone ir Brightone lankydams jėzuitų aukštesniąją mokyklą (BC High, baigė 1913) ir Bostono kolegiją, kurią baigė 1917. Mokykloje ir kolegijoje toje pačioje klasėje, drauge mokėsi kardinolas Richardas J. Cushingas. Jėzuitų vienuolyną įstojęs, noviciatą atliko Weston, Mass (1930). Ruošdamasis kunigystei, Bostono kolegijoje mokė lotynų, graikų ir anglų k. Gyvendamas Lietuvoje Kaune, mokė jėzuitų gimnazijoje. Kunigu išventintas 1935 metų vasario mėn. 2. Amerikoje ilgą laiką vedė misionerius, važinėdamas po lietuvių kolonijas. Nuo 1942 iki 1953 redagavo "Žvaigždę", maldos

**BOSTONO
ŽINIOS**

Laisvės Varpo šių metų rudens koncerto programoje dalyvaus solistė Lilija Sukytė iš Kanados. Koncertas bus spalio 11. Sol. L. Sukytė, jauna dainininkė, bet jau susilaukusi aukšto įvertinimo ne tik lietuvių, bet ir kitataučių. Neseniai labai gerai pasirodė Chicago ir Clevelando lietuviams su savo koncertais. Pasirašiusi sutartį su Kanados operos bendrove, liepos mėnesį dainuos Verdi operoje "Falstafas" pagrindinį Alicijos vaidmenį. Su ta opera bus gastroliuojama po visus didžiuosius Kanados miestus ir vasarvietes. Rugsėjo mėnesį L. Sukytė dalyvaus Toronte vykstančiuose operos festivalių pastatymuose. Tuose festivaliuose dainininkai samdomi Metropolitan operos New Yorko, o taip pat iš La scala operos Milane.

Lietuvių Fondą populiariau daro, Laisvės Varpas duoda pasikalbėjimus su to fondo kūrėjais ir organizatoriais. Tai didelis pasitarimas Lietuvių Fondui ir drauge konkretus pavyzdys, kaip lietuvių radijo programos gali įsijungti į aktualių mūsų visuomenei reikalų pristatymą.

Atlanto rajono skaučių ir skautų stovykla bus rugpjūčio 1-9 Nekalto Prasidejimo seserų stovyklavietėje Putname, Conn. Bostono skautai registruosis pas turtininką Česlovą Kiliulį, 51 Torrey St., Dorchester, Mass. Stovyklos mokestis 22 dol. Jeigu iš šeimos stovykla po kelis asmenis, tai kitiems tik po 16 dol. Registracijos mokestis 7 dol.

Ekonomistas Juozas AUDĖNAS a) padeda Investavimų Fondų šėrus pirkti, b) sudaro planus jaunesniems žmonėms sistematiniai taupyti ir atėičiai kapitalus ugdyti, c) sudaro planus pensininkams, santaupų turintiems, papildomų pajamų gauti. 109 Warwick St., B'klyn, N. Y. 11207; tel. TA 7-9518, LA 4-6484

Vasaros atostogos

be rūpestių praleisti maloniai kviečiame S. M. Lušų ir E. I. Veitų

MEŠKOS ir MEŠKIUKO

vasarvietėje

42 Beach St., Monument Beach
CAPE COD, MASS.
Tel. 759-3251 (617)

Plačiai žinoma ir visų mėgstama vasaravimo vieta prie Atlanto: Rami aplinka, nešaltas vanduo, puikaus smėlio paplūdimys • Geras maistas, nuoširdus patarnavimas, jauki lietuviškos šeimos nuotaka • Valtis žuvinimui, sail-fish buiravimui, teniso aikštė ir ping-pong stalas • Muzikai piano Hi-Fi su plokštelių rinkiniu ir Televizija • Tėvams vakare išvykus — prižiūrimi vaikai. Užsiskaitymai iš anksto labai pagaidaujami. Kreiptis vilos MEŠKA adresu.

LAIDOJIMO DIREKTORIAI

Tel. EVergreen 7-4335

STEPHEN AROMISKIS

(ARMAKAUSKAS)
Graborius-Balsamuotojas
MODERNI KOPYLYCIA
423 METROPOLITAN AVE.
Brooklyn, N. Y.

STagg 2-5043

Matthew P. Ballas

FUNERAL HOME
Moderni koplyčia - Air conditioned
A. J. BALTON-BALTONAS
Licensed Manager
& Notary Public
660 Grand St., Brooklyn 11, N. Y.

Evergreen 8-9770

Joseph Garszva

GRABORIUS
Balsamuotojas
231 BEDFORD AVE.
Brooklyn, N. Y.

I B SHALINS - Šalinskas

LAIDOTUVIŲ DIREKTORIUS
84-02 JAMAICA AVE.
(prie Forest Parkway Station)
WOODHAVEN, N. Y.
Suteiktas garbingas laidotuves Kopylycios nemokamai visose miesto dalyse; veikia ventiliacija
Tel. Virginia 7-4499

THEODORE WOLINNIN,

INC.
E. JOSEPH ZEBROWSKI
Laidotuvų direktorius
MODERNIŠKA KOPYLYCIA
su Air Condition
123 E. 7th St., New York 9, N. Y.
GRamercy 5-1437

KARLONAS

FUNERAL HOME
280 CHESTNUT STREET
NEW BRITAIN, CONN.
Tel. BA 9-1181

CARROL

FUNERAL HOME
INC.
PETRAS KARALIUS, sav.
Laidotuvų direktorius
ir balsamuotojas
74 PROVIDENCE ST.
Worcester, Mass.
PL 4-6757 PL 4-1165

VAITKUS

FUNERAL HOME
197 WEBSTER AVE.
PRANAS VAITKUS
Laidotuvų direktorius
ir balsamuotojas
Cambridge, Mass.
NOTARY PUBLIC
Patarnavimas diena ir naktį
Nauja moderniška koplyčia šer-
mėmis gykai. Aptarnauja Cam-
bridge ir Bostono kolonijas žem-
miausiomis kainomis. Kainos tos
pačios ir kitus miestus.
Reikale šaukite — Tel. TR 6-6434

Lietuvos Atsiminimų Radijo ir Rūtos

PIKNIKAS

Rugpjūčio 2, sekmadienį

New Yorko lietuviams

Jamaica Polish National Hall and Park

108-11 Sutphin Boulevard, Jamaica, L.I., N.Y.

Programoje:

Moterų trio *Ramunė* — E. Kidžienė, E. Kidžiūtė, Ed. Mac-
[kevičiūtė]

Tautiniai šokiai

Lietuviškų valgių bufetas — A. Kauno Maisto Prekybos;
Spaudos kioskas — Darbininko administracijos.

Pikniko pradžia 1 val. popiet
programa 4 val.
šokiai 5 val.

Įėjimas: 1.00 dol. ir 25c už ženkluką ir N. Y. miesto mokestius.

Visus nuoširdžiai kviečia

Prof. Jokubas J. Stukas